

**Wageningen
heeft weer een
akademie-
hoogleraar:
Pierre de Wit**

Pag. 5

**Voor China
en India zijn
megastallen
nog niet groot
genoeg**

Pag. 7

**Als stelletje
op stage
naar
Suriname**

Pag. 23

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

2E JAARGANG/ 24 APRIL 2008

RESOURCE

#29

PAG. 8

DE WERELD IS GEMAAKT OM TE BRANDEN

COLOFON

Resource, Weekblad voor Wageningen Universiteit en Researchcentrum, is een onafhankelijk weekblad voor personeel en studenten van Wageningen UR en wordt uitgegeven door Cereales Uitgeverij; ISSN 1389-7756.

Redactieadres/ Binnenhaven 1, 6709 PD Wageningen, Postbus 357, 6700 AJ Wageningen, tel. 0317 466666, fax 0317 466667, e-mail resource@cereales.nl; secretariaat Linda Glasmacher en Sandra van den Brink-Vermeulen. Geopend van 8.30 tot 12.30 uur.

Redactie/ Korné Versluis (hoofdredacteur, algemeen nieuws), telefoon 0317 466680, e-mail korne.versluis@cereales.nl;

Lieke de Kwant (eindredactie), telefoon 0317 466685, e-mail liele.de.kwant@cereales.nl;

Yvonne de Hilster (eindredactie, studenten), telefoon 0317 466687, e-mail yvonne.de.hilster@cereales.nl;

Gert van Maanen (landbouw, plant), telefoon 0317 466684, e-mail gert.van.maanen@cereales.nl;

Sara van Otterloo (eindredactie international pages), telefoon 0317 466691, e-mail sara.van.otterloo@cereales.nl;

Amrish Baidjoe (studenten), telefoon 0317 466666, e-mail amrish.baidjoe@cereales.nl;

Jan Braakman (dier), telefoon 0317 466682, e-mail jan.braakman@cereales.nl;

Alexandra Branderhorst (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail alexandra.branderhorst@cereales.nl;

Wim Bras (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail wim.bras@cereales.nl;

Ingrid Dammer (algemene verslaggeving), telefoon 0317 466691, e-mail ingrid.dammer@cereales.nl;

Laurien Holtjer (groene ruimte, dier), telefoon 0317 466689, e-mail laurien.holtjer@cereales.nl;

Willem Koert (voeding, biotechnologie), telefoon 0317 466681, e-mail willem.koert@cereales.nl;

Paul Link (internet), telefoon 0317 466690, e-mail paul.link@cereales.nl;

Nicolette Meerstadt (studenten), telefoon 0317 466666, e-mail nicollette.meerstadt@cereales.nl;

Iris Roscam Abbing (studenten), telefoon 0317 466666, e-mail resource@cereales.nl;

Albert Sikkema (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail albert.sikkema@cereales.nl;

Joris Tielens (economie, buitenland), telefoon 0317 466688, e-mail joris.tielens@cereales.nl;

Martin Woestenburg (groene ruimte), telefoon 0317 466682, e-mail martin.woestenburg@cereales.nl.

Landelijk nieuws: Hoger Onderwijs Persbureau (HOP).

Foto's/ Guy Ackermans, Bart de Gouw, Martijn Weterings, BvB, Rita van Biesbergen, Ruben Smit, Hoge Noorden, Jurjen Bersee

Illustraties/ Henk van Ruitenbeek, Guido de Groot

Vormgeving/ Hans Weggen, telefoon 0317 466686, e-mail hans.weggen@cereales.nl. Basisvormgeving/ Office for Design, Loek Kemming

Druk/ Dijkman Offset BV

Directeur Cereales/ Henk Prevaes

Abonnementen/ Studenten van Wageningen Universiteit en personeel van Wageningen UR krijgen Resource gratis;

anderen kunnen zich abonneren voor E52,50, buitenland E122,50 per jaar. Inlichtingen: telefoon 0317 466666.

Advertenties intern/ Onderdelen van Wageningen UR kunnen tegen speciaal tarief adverteren in Resource. Informatie bij het secretariaat.

Kleintjes is de rubriek voor niet-commerciële advertenties. Kosten E5 (studenten en medewerkers E3,50) per 30 woorden.

Advertenties extern/ Van Vliet, bureau voor media-advies, Passage 13, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023 5714745.

Serviceberichten/ Beknpte, zakelijke mededelingen van eenheden van Wageningen UR aan studenten en personeel kunnen gratis in Resource worden geplaatst. Inlichtingen: 0317 466666.

RESOURCE

#29

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

2E JAARGANG/ 24 APRIL 2008

TSSSSS

'Nou had ik helemaal niks tegen de Evangelische Omroep', zegt Aalt Dijkhuizen boos.

'We weten allemaal hoe tolerant je b...', begint Martin Kropff.

'Maar vanaf nu boycot ik de EO', zegt Dijkhuizen. 'En dat blijft zo tot de Armageddon. Wat een hufters.'

'Ongetwijfeld heb je gelijk, Aalt', zegt Kropff. 'Maa...'

'Word ik uitgenodigd voor zo'n praatprogramma', moppert Dijkhuizen. 'De Och-tenden, heet het. Om te vertellen dat die film Meat The Truth nergens op slaat.'

'Ze mogen blij zijn dat je komt', zegt Tijs Breukink, het rekenwonder van de Derde Verdieping.

'Precies!', zegt Kropff ferm. 'Ze mogen bl...'

'Dus ik kom in de studio bij die gristelijke jongens. En nou moeten jullie eens raden wat ik daar zie', vraagt Dijkhuizen.

'Ze hebben je stoel versierd met slingers?', suggereert Breukink.

'Blijkt dat ze nog iemand hebben uitgenodigd. Niko Koffeman van de Partij van de Dieren. Nou vraag ik je. *Who the hell is Niko Koffeman?*'

'Zit in de Eerst Kamer voor de Partij van de Dieren', memoreert Breukink. 'Mediaadviseur, actief geweest in de SP, voorzitter van de Nicolaas G. Pierson Stichting en medebedenker van Meat The Truth'

'Hij is volgens mij ook actief in de politiek', zegt Kropff nadenkend. 'Ik geloof dat...'

'Nou vind ik dat op zich niet erg, dat die man bij zo'n gesprek met mij aanwezig is', zegt Dijkhuizen.

'Wie wil er nou niet aanwezig zijn, bij een gesprek waar jij...', probeert Kropff.

'Maar dan blijkt dat die man zich met mijn interview gaat bemoeien', zegt Dijkhuizen verbolgen.

'Tsssss', sist Breukink afkeurend.

'Die vlerk gaat doodleuk beweren dat Meat The Truth wél conform de feiten is.'

'Ongeh...', zegt Kropff.

'En het ergste is nog de manier waarop. Die vent heeft me onderbroken.'

'Néé', huivert Breukink.

'Toch wel, Tijs.'

Kropff schudt afkeurend zijn hoofd. 'Heeft zo'n man dan geen f...'

'Inderdaad, jongens. Hij praatte dwars door me heen.' / **Willem Koert**

VAKANTIE

De komende twee weken verschijnt Resource niet. Het volgende nummer komt uit op 15 mei.

Pag. 10

Een bedrijf bouwen op je onderzoeksresultaten

Pag. 14

'Ik verdien met nevenfuncties drie keer mijn salaris terug'

Page 20 Students invite rector to supper, in his old workplace

Pag. 22

Student Roderik de Harder kan goed leven van amateurvoetbal

BOVEN HET MAAI- VELD

'Wij geven geen mening, maar melden de feiten'

BROEIKASGASSEN

De inkt van het Wageningse onderzoek naar de feiten in de film Meat the Truth was nog maar nauwelijks droog of Aalt Dijkhuizen raakte daarover op Radio 1 in een twistgesprek met Niko Koffeman, Eerste Kamerlid voor de Partij voor de Dieren.

Niet lang na de uitzending verscheen een persbericht op de site van de Partij voor de Dieren waarin Wageningen er behoorlijk van langs kreeg. Volgens de partij lijkt het alsof de universiteit onder één hoedje speelt met het bedrijfsleven en Dijkhuizen is daarvan de representant.

En wat vindt de bestuursvoorzitter zelf?

'Ik betreur het zeer dat er nu met modder wordt gegooid. Wij geven in ons rapport geen mening, maar we zetten de feiten op een rij. Laten we het dan ook over die feiten hebben. Het is aan de politiek om op basis daarvan de goede keuze te maken', aldus Dijkhuizen.

'Kennelijk kan de Partij voor de Dieren niet zo goed uit de voeten met de feiten uit ons rapport. Onze veehouderij scoort voor klimaat een hoog rapportcijfer en voor welzijn een lager cijfer.' Dijkhuizen was daar zelf ook door verrast. 'Eigenlijk wist ik het wel, maar ik had toch niet zo scherp voor ogen hoe het zit met de bijdrage van de huidige veehouderij aan het klimaat. Dat intensieve landbouw per eenheid product minder bijdraagt aan de broeikasgassen is eigenlijk heel logisch. Professor C.T. de Wit heeft ons dat al in de jaren zestig voorgehouden.'

En heeft Dijkhuizen zijn eigen vleesconsumptie aangepast op basis van het WUR-onderzoek? 'Ha, ha, nee! Ik eet voornamekelijk nog witvlees en dat is relatief beter voor het klimaat. Maar ik doe dat uit gezondheidsoverwegingen.' / **Jan Braakman**

Zie ook het nieuwsbericht op pagina 5 en het redactioneel commentaar op pagina 15

Omslagfoto NPS Photo

IN 'T NIEUWS

17 APRIL T/M 23 APRIL 2008

Een medewerker van Unifarm richt een cel in van de nieuwe proefkwekerij Paddenstoelen in Wageningen. / foto MW

NIEUWE PROEFKWEKERIJ PADDENSTOELEN

'De Nederlandse paddenstoelenkwekers moeten weer gaan innoveren en daar kunnen wij op inspelen', zegt dr. Anton Sonnenberg, leider van de onderzoeksgroep Paddenstoelen van Plant Research International. Want de sector zal marginaliseren als die blijft concurreren op kostprijs.

De groep presenteert op de Nationale Paddenstoelendag, donderdag 24 april,

de nieuwe proefkwekerij in Wageningen met drie kweekcellen aan zo'n tweehonderd Nederlandse telers. Tijdens de hoogtijdagen liepen er op het Proefstation voor de Champignoncultuur in Horst zo'n veertig mensen rond. Na een ingrijpende reorganisatie en de verhuizing naar Wageningen zijn er nog zes mensen over. Sonnenberg: 'Het was hectisch, maar we kijken weer vooruit. De kern van ons onderzoek is nu veredeling, gewasbescherming en voeding van paddenstoelen.

Doordat we nu beter zijn ingebed in Wageningen UR, kunnen we nog steeds onderwerpen buiten onze directe expertise oppikken.' De gewone witte champignon die de markt domineert, blijft het belangrijkste onderzoeksobject. Voor andere eetbare paddenstoelen is de markt klein en is er dus maar weinig onderzoeksgeld. / GvM

'SECRETARESSE VERDIENT EEN VAST CONTRACT'

Eens per jaar een bloemetje voor de secretaresse is leuk, maar ze schieten meer op met een vaste aanstelling. Dat vindt een groep vrouwen van het Centrum voor Water en Klimaat (CWK).

Kleine posters met 'Bloemen is leuk, een goed contract is leuker' hingen op Secretaressedag, donderdag 17 april, bij de kopieerapparaten op de bovenste verdiepingen van Atlas. De miniactie was een initiatief van de vrouwenklankbordgroep van het centrum, om aandacht te vragen voor de positie van de medewerkers van de unit beheer. 'De secretaresses hebben niet bij ons geklaagd, maar het is goed om af en toe aan mensen te schudden om te laten zien wat voor organisatie we zijn en hoe we met elkaar omgaan', vertelt Catharien Terwisscha van Scheltinga. De klankbordgroep signaleert dat de secretaresses vaak veel taken tegelijk moeten doen, dat hun werk het liefst gister klaar moet zijn, dat er van verschillende kanten aan ze wordt getrokken en dat ze onderaan in de hiërarchie staan. Verder

werken veel secretaresses op tijdelijke contracten of via uitzendconstructies. Daardoor zijn ze vaak niet zeker van hun baan. Maar ook het overige personeel is niet gebaat bij veel wisselingen van de wacht. De posters riepen wisselende reacties op, vertelt Anneke Geselschap, die werkt bij de unit beheer van het CWK. 'Sommigen vonden dat er inderdaad wel eens wat aan mocht worden gedaan, terwijl anderen meer reageerden van 'dat hoort erbij'. Maar de actie was ook bedoeld om anderen bewust te maken van ons werk. Als alles soepel loopt hoor je niemand, maar dat kost vaak best moeite', aldus Geselschap. De klankbordgroep is een half jaar geleden ontstaan in gesprek met het management van het CWK, dat onderdeel is van de Environmental Sciences Group. Terwisscha van Scheltinga hoopt dat zich over enige tijd ook mannen aan gaan sluiten zodat het een gendergroep wordt. / YdH

Zie ook In beeld op pagina 12

MAD AWARD VOOR RENÉ ROZENDAL

Milieutechnoloog dr. René Rozendal heeft dinsdag 22 april tijdens het PhD Event in Amsterdam, de eerste Intermediair MAD Award gekregen voor het meest aantrekkelijke proefschrift. Het leverde Rozendal, één van de vijf genomineerden uit vijfenzeventig inzendingen, 1500 euro op.

Rozendal kreeg de MAD Award – voor de *Most Appealing Dissertation* – voor het proefschrift waarop hij vorig jaar oktober cum laude promoveerde bij prof. Cees Buisman, hoogleraar Milieutechnologie in Wageningen en directeur van Wetsus in Leeuwarden. Hij was de eerste Wageningse promovendus die zijn proefschrift verdedigde tijdens een plechtigheid bij Van Hall Larenstein in Leeuwarden. Rozendal ontwikkelde een geheel nieuwe technologie om met een hoog rendement waterstof te winnen uit afvalwater. Hiervoor maakte hij gebruik van elektrochemisch actieve bacteriën die, als ze elektrisch worden gestimuleerd, organische afvalstoffen afbreken en omzetten in waterstof en kooldioxide. De vinding is gepatenteerd, en drie door Shell, Paques en Magneto Chemie gefinancierde promovendi werken nu aan het praktisch maken van de technologie. / GvM

ONDERZOEK NAAR BIOBRANDSTOF UIT ALGEN

Technologisch Top Instituut Wetsus en de leerstoelgroep Proceskunde gaan samen met een tiental Europese bedrijven onderzoek doen naar het oogsten van biobrandstof uit algen. Voor het vierjarige onderzoeksprogramma is jaarlijks ruim een miljoen euro beschikbaar.

De onderzoekers willen algen kweken die grote hoeveelheden olie produceren. Voorstudies hebben volgens hen aangetoond dat productie van biodiesel via microalgen economisch haalbaar is. De potentiële opbrengst van algen is circa tien keer hoger dan die van energiegewassen. Met de huidige technologie is in Nederland nu al een jaarlijkse opbrengst van twintigduizend liter olie per hectare mogelijk, aanzienlijk meer dan de zesduizend liter olie die in het buitenland per hectare uit oliepalm wordt gehaald. Procestechnoloog René Wijffels: 'Wij hebben een aantal bottlenecks op een rij gezet, en willen daar nu aan werken. Wij willen een zo hoog mogelijke opbrengst tegen een zo gering mogelijke investering van energie.' Aan het project werken onder andere de bedrijven Dow Chemicals, Eneco en Friesland Foods mee. / KV

INTRANET Vernieuwd

De intranetsite van Wageningen UR heeft een facelift gekregen.

Op www.intranet.wur.nl staan nu nieuwtjes, persberichten, een agenda en het weeklog van de raad van bestuur bij elkaar. De nieuwssite is een voorloper van het nieuwe intranet. En dit jaar worden ook de sites van de verschillende onderdelen van Wageningen UR vernieuwd. Uiteindelijk krijgen gebruikers de mogelijkheid om een persoonlijke startpagina te maken met nieuwtjes uit verschillende bronnen. / KV

(INGEZONDEN MEDEDELING)

Kijk voor meer nieuws op de 'News and Events' site van Wageningen UR: www.intranet.wur.nl

Een pionier die roem vergaarde met zijn onderzoek aan interacties tussen planten en microben

ONTMOET DE WAARHEID, MAAR NIET DE HELE

Wageningse wetenschappers ondersteunen in grote lijnen de film van de Partij voor de Dieren over de effecten van de mondiale dierhouderij voor de broeikasgasproductie. Maar er zijn wel nuances aan te brengen in de feiten die in Meat the Truth worden gepresenteerd. En op sommige punten slaat de film de plank echt mis.

In het rapport Klimaat en Veehouderij zeggen dr. Léon Šebek en ir. Paul Vriesekoop van de Animal Sciences Group en dr. Peter Kuikman van Alterra om te beginnen dat de Partij voor de Dieren een goed punt te pakken heeft. Peter Kuikman: ‘Het is ze met de film gelukt de publieke focus te krijgen op de broeikasgaseffecten van de dierhouderij. Dat was ons als wetenschappers nog niet gelukt. We hebben het wel eerder verteld, maar mensen haalden de schouders op.’ Dat de veehouderij, zoals de film meldt, mondiaal gezien verantwoordelijk is voor achttien procent van de broeikasgasuitstoot was een bekend gegeven, zeggen de

wetenschappers. Wageningen UR werkt ook al jaren aan concrete mogelijkheden om die emissie uit de veeteelt te verminderen. Maar je kunt die achttien procent niet geheel toeschrijven aan vleesproductie. Een deel komt van trekdieren, melkoeien en legkippen. Volledig afzien van vlees eten, zoals de PvdD voorstelt, is ook niet in alle opzichten beter voor het milieu. ‘Je hebt in een efficiënt systeem ook dieren nodig, al was het alleen al omdat zij spullen eten die de mens niet eet’, zegt Kuikman. Waar de film de plank echt mislaat is bij de stelling dat zestien keer meer oppervlakte nodig is voor de productie van vleeseiwitten dan voor de productie van evenveel planteneiwitten. De makers van de film houden geen rekening met het feit dat koeien voor de mens onverteerbare grassen omzetten in verteerbaar eiwit. De onderzoekers komen bijvoorbeeld tot de conclusie dat voor de productie van één kilo melkeiwit in Nederland niet meer dan tien gram voor de mens verteerbaar eiwit wordt gebruikt. Voor de productie van

vlees en eieren zijn deze cijfers wel minder gunstig. Het is, zeggen de onderzoekers, gevaarlijk om te veel waarde te hechten aan absolute getallen. Vaak zijn de onzekerheden zo groot, dat er een factor twee of drie tussen de boven- en ondergrens kan zitten. In de film worden vaak de extremen als leidraad gehanteerd. Wat uit de analyse van de Wageningse onderzoekers pregnant naar voren komt is dat de systematiek voor de berekening van de uitstoot van broeikasgassen per hectare eigenlijk niet aansluit bij wat er door verhandelen van grondstoffen en voedsel gebeurt en wat de uitstoot van een specifiek product is. De uitstoot van broeikasgassen door veehouderij in Nederland komt eigenlijk op het conto van miljoenen consumenten in het Ruhrgebied, Parijs en Londen, die de Nederlandse producten eten. / JB

Het rapport Klimaat en Veehouderij is te downloaden op www.wur.nl/NL/nieuws-agenda/nieuws/MeattheThruth.htm

PIERRE DE WIT
AKADEMIE-
HOOGLERAAR

Hoogleraar Moleculaire fytopathologie prof. Pierre de Wit is deze week door de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) benoemd tot Akademiehoogleeraar. Zijn installatie vindt plaats op maandag 26 mei in Amsterdam.

De Wit krijgt een miljoen euro om zich vijf jaar volledig te kunnen concentreren op onderzoek en begeleiding van jonge onderzoekers. De universiteit stelt hem in die periode ook vrij van bestuurlijke verplichtingen. Verder krijgt zijn groep een jonge getalenteerde onderzoeksleider om de doorstroming naar leidinggevende functies in het onderzoek te bevorderen. De Wit is volgens het KNAW-persbericht een pionier in zijn vakgebied die roem vergaarde met zijn bijdrage aan de interacties tussen planten en microben. Hij is vooral bekend vanwege zijn onderzoek aan de schimmel *Cladosporium fulvum*, de veroorzaker van de bladvlekkenziekte bij tomaat, dat een belangrijke toepassing heeft in de resistentieveredeling en model is komen te staan voor de ingenieuze moleculaire wapenwedloop tussen ziekteverwekkers en planten. Het Akademiehoogleeraarschap is bedoeld om hoogleraren tussen de 54 en de 59 onbekommerd wetenschap te laten bedrijven. Er zijn sinds 2003 in Nederland 29 Akademiehoogleeraren benoemd, waaronder in 2005 de Wageningse hoogleraar prof. Martijn Katan. Hij nam zijn titel vorig jaar mee bij zijn overstap naar de Vrije Universiteit Amsterdam. / GvM

WARME
MAALTIJDEN
IN FORUM

Vanaf maandag 28 april kan er tussen de middag warm gegeten worden in het Forumrestaurant. Voor bijna vier euro kun je ieder dag uit enkele onderdelen zelf je maaltijd samenstellen, en hij wordt voor je neus klaargemaakt.

De gerechten komen uit alle windstreken en worden deels vers in de wok bereid. Er zijn maaltijden met en zonder vlees. Cate-raar Albron komt met maaltijden na de terugkerende vragen van vooral internationale studenten voor een warme lunch, aldus cateringmanager Bas Luiten. Het gaat in eerste instantie om een proef in mei, juni en september. Luiten: ‘Als het aanslaat gaan we ook tussen vijf en zeven warm eten aanbieden in het grand café in Forum, en in de Leeuwenborch.’ / YdH

HARSEN VOOR EEN MUSICAL

Twee jonge medewerkers van Wageningen UR, Miriam van Straten en Walter Heijnis, repeteerden zich de afgelopen maanden suf in de meest vreemde outfits. Vanaf 13 mei zijn ze een week lang te zien in de Rocky Horror Show, de nieuwste productie van de Wageningse musicalvereniging Sempre Sereno. ‘De musical is een bizarre parodie op sciencefictionfilms uit de jaren vijftig’, vertelt Van Straten, net afgestudeerd dierwetenschapper en nu werkzaam bij voorlichting en werving. ‘Het verhaal gaat over een verloofd Amerikaans stelletje dat op bezoek gaat bij de natuurkundeleraar die hen bij elkaar heeft gebracht. Natuurlijk krijgen ze midden in het bos in de regen een klapband en zien ze een licht branden in een kasteel. Het blijkt bewoond door een buitenaardse travestiet.’ Een musical maken is hard werken, vertelt aio levensmiddelenchemie Heijnis. ‘Veel repeteren, zorgen dat je in vorm blijft, zonnebanken. En ik moest me zelfs harsen.’ ‘We gaan voor een amateursvereniging ook wel ver hoor’, zegt Van Straten. ‘Iemand van ons heeft zijn haar laten groeien en gaat het nog platinablond verven. Maar het gaan voor de rol is bij iedereen vanzelfsprekend. Je krijgt zoveel energie van het samen spelen. Omdat je tijdens het repeteren best fysiek met elkaar bezig bent, krijg je ook een sterke band met je medespelers.’ Op de vraag of ze hun hobby wel met hun werk kunnen combineren, moeten ze glimlachen. Heijnis: ‘Dinsdagochtenden zijn niet onze helderste momenten omdat we ’s maandags na de repetitie met z’n allen de kroeg ingaan. En we nemen vrij als we een week lang in de Junushoff staan.

Walter Heijnis en Miriam van Straten tijdens een repetitie, met tussen hen in WU-alumnus Cleo Smits. / foto Annemiek Barnouw

Maar verder valt het mee hoor.’ Over het resultaat van hun inspanningen zijn ze al erg tevreden. Volgens Heijnis is het stuk door de vele humor voor iedereen leuk. ‘Zelfs mijn voetbalteam komt kijken.’ / IRA

Reserveren voor de Rocky Horror Show kan op www.sempereseno.nl

UIT 'T VELD

NIEUWS UIT DE WETENSCHAP

COMPUTERADVIES VOORKOMT UITGEPUTTE ASPERGES

Na Sint Jan – 24 juni – geen asperges meer steken. Het is volkswijsheid die telers straks kunnen vergeten. Het PPO-proefcentrum Vredepeel werkt namelijk aan een computerprogramma dat aspergetelers precies vertelt wanneer ze moeten stoppen met oogsten. Dit voorkomt dat de aspergewortels uitgeput raken en er volgend seizoen weinig te oogsten valt.

'Aspergetelers willen altijd zo vroeg mogelijk beginnen met oogsten, maar het is minstens zo belangrijk op het goede moment te stoppen', vertelt Jos Wilms van het Praktijkonderzoek Plant en Omgeving in het Limburgse Vredepeel. De groei van asperges – eigenlijk ondergrondse stengels – is alleen mogelijk door de voorraden die in de wortels zijn opgeslagen. Als een teler te lang met oogsten doorgaat, blijven er te weinig suikers in de wortel achter om na de oogsttijd nog met volgende blad boven de grond te komen. En het zijn juist de groene stengels en bladeren die het de aspergeplant in de nazomer weer mogelijk maken een flinke voorraad suikers in de wortel op te slaan. In het nieuwe onderzoeksproject meten telers gedurende het seizoen verschillende keren het suikergehalte in de wortels. 'Je verzamelt met een grondboor in een

Telers die te lang doorgaan met asperges oogsten, kunnen het volgende seizoen niet rekenen op een goede oogst. / foto TT

aspergebed een paar wortels op een twintigtal plekken, gooit ze in de vriezer en na ontdooien stop je ze in een knoflookpers. Daarna meet je het suikergehalte', legt Wilms uit.

De metingen worden in een computerprogramma verwerkt tot een advies. Hiervoor wordt samengewerkt met het Duitse proefstation in Geisenheim. Wilms: 'Zij hebben de software afgeleid van een

Nieuw-Zeelands systeem voor groene asperges en toepasbaar gemaakt voor witte asperges.' Dit seizoen wordt het computerprogramma Aspire door tien Nederlandse telers getest. / GvM

NIEUWE KOERS IN LANDBOUW NODIG

Als we de wereldbevolking willen blijven voeden, is een nieuwe koers in het landbouwbeleid nodig. *Business as usual* is geen optie, is de kernboodschap van een studie van het *International Assessment of Agricultural Science and Technology for Development (IAASTD)*.

Dr. Niels Louwaars van het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland schreef mee aan het rapport, en dr. Janice Jiggins van de leerstoel Communicatie- en innovatiestudies was medeauteur van een artikel in *Science* van afgelopen week over hetzelfde onderwerp.

De vierhonderd deskundigen die meewerkten aan de studie stellen dat het belangrijk is om niet op één paard te wedden. Duurzaamheid en ontwikkeling vereisen een landbouw die de ecologische basis voor de mens veilig stelt, een eerlijke kans biedt aan de miljoenen boeren in tropische landen, de oneerlijke verdeling wegneemt tussen de 900 miljoen ondervoede mensen en de mensen die te veel eten, én voldoet aan de toenemende vraag naar graan en vlees.

Volgens Jiggins is het IAASTD-rapport het begin van een ware omslag. Het gaat er om dat nieuw beleid zich richt op een combinatie van doelen op het gebied van sociale ontwikkelingen, milieu en produc-

tie. Productieverhoging alleen is niet het antwoord op alle vragen. Het rapport geeft aan dat grote veranderingen nodig zijn, onder meer door rechtvaardiger om te gaan met de intellectuele eigendomsrechten. In het handelsoverleg bij de wereldhandelsorganisatie WTO tussen verschillende landen, is daarvoor meer aandacht nodig. Wetenschappelijk onderzoek moet zich meer richten op manieren om klimaatverandering te beperken of tegen te gaan en ook om wegen te vinden om zich aan de klimaatverandering aan te passen.

Verder moet de landbouw duurzaam omgaan met water en energie, maar tegelijk ook zorgen dat de biodiversiteit gehandhaafd blijft en de bodemvruchtbaarheid niet verloren gaat. Tenslotte moet het gebruik van giftige bestrijdingsmiddelen verminderen en de vermessing vanaf landbouwgrond worden tegengegaan.

Het rapport stelt dat er veel meer dialoog nodig is. Niet alleen tussen wetenschappers onderling, maar ook met belangengroepen in de maatschappij, zoals boeren, consumenten en milieuorganisaties. En ook binnen de overheden is betere afstemming nodig tussen de ministeries die zich op verschillende beleidsterreinen bewegen. / JB

MINDER KRACHTVOER BETER VOOR MILIEU

Biologische melkveebedrijven belasten het milieu minder dan hun gangbare collega's. Ze gaan zuinig om met energie en verkwisten minder nitraat en fosfaat in de omgeving, doordat ze afzien van kunstmest en minder krachtvoer gebruiken.

Dat concludeert dr. Marlies Thomassen in haar proefschrift over de milieueffecten van melkveehouderijbedrijven in Nederland. Bij landgebruik doen de gangbare boeren het beter. Maar kijk je naar klimaatverandering en verzuring dan zijn de verschillen klein.

Doordat biologische melkveehouders geen kunstmest gebruiken en minder krachtvoer aankopen, steekt hun totale energieverbruik gunstig af tegen dat van hun gangbare collega's. Productie en transport van krachtvoer en kunstmest kosten veel energie en dragen bovendien bij aan overbemesting.

Het maakt overigens nogal uit hoe je naar bedrijven kijkt, aldus Thomassen. Kijk je naar vermessing per kilo geproduceerde melk bijvoorbeeld, dan komen biologische melkveehouders er relatief minder goed uit dan wanneer je kijkt naar vermessing per hectare.

Thomassen analyseerde ook of gangbare boeren een goed inkomen kunnen halen

en tegelijk het milieu kunnen ontzien. Kort gezegd komt het er op neer dat een hoog inkomen samengaat met een extensief landgebruik, een laag energiegebruik en een lage uitstoot van broeikasgassen, terwijl de vermessing en verzuring per hectare op het bedrijf hoger zijn. Verschillen tussen bedrijven laten zien dat er aanknopingspunten zijn voor verbetering. Zowel de biologische als de gangbare melkveehouder belasten het milieu zwaar door het kopen van krachtvoer. Dat kan minder, zegt Thomassen, en ze beveelt dan ook aan om beter in beeld te brengen wat de milieubelasting is van verschillende ingrediënten van het krachtvoer uit verschillende landen. / JB

Marlies Thomassen promoveerde op vrijdag 18 april bij prof. Akke van der Zijpp, hoogleraar Dierlijke productiesystemen.

digit@le nieuwsbrief

Aanmelden via www.resource-online.nl

‘De reden dat we nu voor dag komen met dit oude onderzoek is de ophef over probiotica’

PROBIOTICA REMMEN MS BIJ RATTEN

In ratten die door menselijk ingrijpen een variant van multiple sclerose (MS) krijgen, remmen drinkyoghurts en toetjes met goedaardige bacteriën de progressie van de ziekte af. Dat blijkt uit Wageningse onderzoek dat al in de jaren negentig is uitgevoerd binnen de Animal Sciences Group maar nooit is gepubliceerd. Dat schrijven dr. Catharina Maassen en prof. Eric Claassen deze maand in *Vaccine*.

‘De reden dat we hiermee nu voor dag komen is de ophef over probiotica’, zegt Claassen, nu verbonden aan Erasmus Medical Center. ‘Proeven bij patiënten met een ontstoken pancreas door onderzoekers uit Utrecht zijn niet goed verlopen toen de onderzoekers grote hoeveelheden bacteriën direct in de darmen van de patiënten pompten. Tegelijkertijd zijn onderzoekers bezig met dezelfde experimenten als wij hebben gedaan. We willen voorkomen dat ze opnieuw het wiel moeten uitvinden.’ Medio jaren negentig deden Claassen en Maassen onderzoek voor de stichting MS

Research met ratten die allergisch waren gemaakt voor het eiwit myelin, dat in het lichaam voorkomt in hersen- en zenuwcellen. Die ratten krijgen ongeveer dezelfde symptomen als mensen met MS. Bij die ziekte valt het immuunsysteem cellen met myelin aan. In één van de voorstudies kregen de ratten reguliere probiotische zuivelproducten uit de lijn van Mona Vifit, Yakult en Danone. Claassen: ‘Om de zeven dagen kregen de ratten het product. Dat verminderde de mate waarin ze ziek werden met twintig tot vijfenvijftig procent.’ De Wageningers hebben die studie nooit gepubliceerd omdat ze geen valse verwachtingen wilden wekken. ‘De ratten waarmee wij werkten zijn geen mensen’, zegt Claassen. ‘Dit was een voorstudie voor een humaan medicijn tegen MS.’ Claassen en zijn collega’s publiceerden later wel deelstudies uit het MS-project. Daarbij zaten onderzoeken naar genetisch gemodificeerde probiotische stammen, die eiwitten aanmaken die normaliter alleen voorkomen in hersencellen.

Toediening van die bacteriën verminderde bij ratten de progressie van de ziekte met negentig procent. Een Belgisch bedrijf probeert nu op basis van die resultaten een medicijn tegen MS te ontwikkelen. Claassen verklaart de positieve effecten van probiotische producten met de oude vriendenhypothese. ‘In onze darmen zitten dendrieten, immuuncellen die de rest van het immuunsysteem kunnen activeren of afremmen. Als er veel goedaardige bacteriën in ons systeem zitten, remmen de dendrieten het immuunsysteem af. Bij een ziekte als MS werkt het immuunsysteem te hard, en valt het hersencellen aan. Zijn er veel ‘oude vrienden’ in de vorm van probiotica in de darm, dan vermindert de intensiteit van die aanvallen.’ Dat in recente studies sprake is van negatieve gezondheidseffecten van probiotica komt volgens Claassen doordat de onderzoekers te verregaande manipulaties met hun goedaardige bacteriën hebben uitgevoerd. ‘Ze hebben de stammen uit de voeding gehaald, opgezuiverd en soms direct in de darmen laten komen.’ / **WK**

BUITENLAND WIL WEL MEGASTALLEN

Terwijl in Nederland de discussie over varkensflats doorwoedt, werken kenniseenheden van Wageningen UR aan agroparken in China en India die vele malen groter zijn. De enorme landbouwcomplexen moeten inwoners van metropolen gaan voorzien van vers en volledig duurzaam verbouwd voedsel.

Nabij de Chinese metropool Shanghai komen grootschalige tuinbouw en intensieve veehouderij samen in een gebied van ruim duizend voetbalvelden. Deze Greenport Shanghai moet in de toekomst een half miljoen mensen voorzien van vers voedsel, zonder het milieu te belasten. Wetenschappers uit alle hoeken van Wageningen UR brengen voor het project hun kennis bijeen. Volgens het ontwerpplan worden bijvoorbeeld kringlopen van warmte en gassen volledig gesloten, en er is aandacht voor goede arbeidsomstandigheden en dierenwelzijn. Het Chinese agropark is een demonstratieproject dat de hele wereld moet laten zien dat intensieve landbouw echt duurzaam kan zijn. ‘Het industriële beeld dat in Nederland van agroparken geschilderd wordt, is onjuist. De naam varkensflat is een karikatuur’, zegt ir. Kees Slingerland, algemeen directeur van de Environmental Sciences Group en trekker van het miljoenenproject Agroparken. Over twee jaar moet de *showcase* van duurzame landbouwonwikkeling klaar zijn. Ondertussen heeft India al aan Wageningen UR gevraagd om vergelijkbare grootschalige landbouwparken aan te leggen. Slingerland verwacht dat andere landen

Impressie van de greenport Shanghai, het agro- en toeristenpark WAZ Holland in de Wujin Agricultural Zone. / illustratie Alterra

snel zullen volgen. ‘De wereld is aan het verstedelijken en al die mensen in metropolen moeten elke dag vers eten en vitaminen binnenkrijgen. Dat is een lastige opgave.’ Lokale boeren kunnen nauwelijks voldoende voedsel produceren voor de toenemende mensenmassa in wereldsteden, maar bovenal kunnen ze hun producten niet binnen een dag vers en van een goede kwaliteit op de markt krijgen. De agroparken direct naast de metropolen moeten straks voldoende voedsel produceren, verwerken en transporteren. De nadruk op duurzaam moet daarbij grote milieuproblemen voorkomen. Het is niet zo dat landen als China en India zelf geen deskundigheid hebben, benadrukt Slingerland. ‘Ze zijn juist vaak heel erg goed in de opzet van dit soort gi-

gantische projecten. Maar de omslag naar duurzame landbouw is nieuw en draait om de koppelingen tussen aspecten, en daar helpen wij bij.’ Hoewel de Wageningse wetenschappers hun meest briljante ideeën kwijt kunnen in het buitenland, is Greenport Shanghai volgens Slingerland geen proeftuin. ‘Wij gaan niet ineens handelingen uitvoeren die in Nederland niet mogen.’ Toch roept hij de maatschappij op om kritisch te blijven kijken. ‘Ik sluit niet uit dat we fouten maken. De enorme schaal van het project brengt risico’s met zich mee. Maar we handelen binnen Nederlands maatschappelijk verantwoorde randvoorwaarden. Daar willen we heel transparant in zijn. Het is daarom belangrijk dat we een open debat blijven voeren.’ / **LH**

(INGEZONDEN MEDEDELING)

Pim

Tijd voor reflectie: een tussenbalans

Nu Resource de komende twee weken niet verschijnt is het tijd voor enige reflectie. De balans opmaken. Daarna met frisse moed in de maand mei een discussie over nieuwe, aanvullende ideeën. Wat is er inmiddels allemaal gezegd? Ik geef mijn indrukken van de afgelopen bijeenkomsten. Er is weinig steun voor een brede bachelor. Wel voor verbetering van het aanbod aan basisvakken. Ze breed inzetten over opleidingen met herkenbare elementen voor elke opleiding. Inclusief een efficiëncyslag. Voordelen: we kunnen geld vrijmaken voor leuke dingen, zoals minors. Er lijkt een voorkeur voor het roosteren van de vrije keuze in een blok wellicht met het knippen van de derde periode in twee perioden. Daarmee sluiten we flexibel en maximaal aan op VHL en andere universiteiten in binnen- en buitenland. Voordeel: studenten kunnen in de bachelor een half jaar elders studeren als ze dat willen. Ik ben tevreden over de bijeenkomsten tot nu toe. Wat goed werkt is om allerlei groepen uit de organisatie met elkaar te laten praten over oplossingen en alternatieven. Een oproep: er participeren weinig docenten. Dat is jammer want als er eenmaal besluiten liggen dan zijn nieuwe verandarsuggesties te laat. Dus: graag meedenken in mei over de nieuwe ideeën.

Pim Brascamp,
Voorzitter stuurgroep

Your future, your education.
www.towardsflexibility.wur.nl

De wereld brandt. Steeds meer landen kampen met extreme natuurbranden die veel slachtoffers eisen en schade toebrengen. Het vuur bestrijden met groot materieel of koste wat kost voorkomen heeft weinig zin, stelden internationale deskundigen begin april tijdens een bijeenkomst in Wageningen. ‘We moeten vuur juist meer toelaten in ons systeem. De wereld kan niet zonder.’

door LAURIEN HOLTJER, foto's NPS PHOTO

‘Met vroegtijdige, gecontroleerde branden redden we levens en de biodiversiteit’

De bosbranden in Griekenland vorig jaar waren zo ernstig dat de Griekse overheid de noodtoestand uitriep. Bijna zeventig mensen kwamen om. Ook elders in de wereld eisen grote branden een steeds hogere tol. De vuren zijn zo intens dat ze nauwelijks te blussen zijn. Ze eisen slachtoffers en brengen grote schade toe aan natuurgebieden. In Griekenland alleen al ging in 2007 bijna driehonderd duizend hectare bos in vlammen op. Bij de branden komen grote hoeveelheden stikstof en kooldioxide vrij die op de wind vele kilometers kunnen afleggen. ‘Branden in West-Rusland in 2006 veroorzaakten een toename van luchtvervuiling tot boven Scandinavië en Engeland’, vertelt prof. Johan Goldammer van het Global Fire Monitoring System. Wind kan een nog veel groter gevaar worden als het gebied rondom Tsernoby in brand gaat. ‘De radioactieve stoffen die daarbij vrijkomen, vormen een reële bedreiging’, zegt Goldammer. Dit lijkt een pleidooi om koste wat kost brand te voorkomen. Landen investeren ook veel geld in de bestrijding van de vuren. Maar dat is precies wat ze niet moeten doen, zeiden Goldammer en zijn collega vuurspecialisten tijdens de bijeenkomst van de onderzoeksschool *Production Ecology and Resource Conservation*. Volgens hen zijn de vele branden van vorig jaar een voorbode van erger als we niet anders omgaan met vuur. ‘Zeker in Westerse landen is vuur ver van de mens af komen te staan. Het zit niet meer in ons systeem’, vertelt dr. Claudius van de Vijver van PE&RC. ‘Maar we

moeten vuur juist gebruiken als beheersmaatregel om de extreme branden te voorkomen.’ ‘De wereld is gemaakt om te branden’, zegt prof. William Bond, botanicus aan de universiteit van Kaapstad. ‘Vuur heeft honderden miljoenen jaren ecosystemen verbrand. Daarmee heeft het vorm gegeven aan hoe de wereld er nu uitziet.’ Vlammen voorkomen dat bomen en planten een maximale hoogte en hoeveelheid biomassa bereiken. Vuur bepaalt daarnaast op veel plekken de samenstelling van de vegetatie.

DICHTGROEIEN

‘De invloed van vuur is nog groter dan die van klimaat’, zegt Bond. Hij onderzocht met simulatiemodellen hoe de wereld eruit zou zien zonder vuur. De modellen voorspellen dat als vuur niet bestond, graslanden in Zuid-Amerika en Afrika dichtgroeien. ‘Bossen beslaan nu een kwart van de aarde. Zonder vuur zal dat meer dan vijftig procent zijn.’ De wouden zouden bovendien uit hele andere soorten bestaan. ‘Dieren en planten zijn geëvolueerd in aanwezigheid van vuur. Sommige soorten hebben zich er zo op aangepast dat ze niet meer zonder kunnen. Zo is er een dennensoort die zijn zaden vasthoudt tot er brand is. Ook bloeien sommige planten pas na brand. Zonder vuur sterven die soorten uit.’ Afwezigheid van vuur zou ook grote gevolgen hebben voor vele samenlevingen, vooral die waar veeteelt een grote rol speelt. ‘De verdubbeling van de hoeveelheid bos is voor hen een ramp’, zegt Bond. ‘Zonder grasland geen vee.’

VUUR BESTRIJDT VUUR

Het is ook helemaal niet zinvol om branden te voorkomen, want vuur op zichzelf is helemaal niet het probleem, benadrukken de vuurkenners. Waar het allemaal om draait is het vinden van een evenwicht tussen vuur als nuttig instrument en vuur als bedreiging, stelt Van de Vijver. 'Dit evenwicht is nu zoek.'

Twee trends zijn daarvan de oorzaak: veranderingen in het klimaat en de leegloop van rurale gebieden. 'Extreem droge periodes komen steeds vaker voor. Dit gecombineerd met natte zomers zorgt voor een flinke toename in de plantengroei', licht Van de Vijver toe. In droge tijden droogt al deze biomassa uit en is een vonkje genoeg om het in de hens te zetten.

De toename in biomassa wordt versterkt door een leegloop van eeuwenlang gecultiveerde gebieden in veel landen, waaronder Griekenland, Italië en Portugal. Op zoek naar werk in de steden verlaten mensen de meer afgelegen gebieden. Veel brandbaar materiaal zoals houten huizen of zelfs vaten brandstof blijven achter. Bovendien groeien de stukken in het landschap waar de mensen leefden dicht. Vuur kan zich zonder barrières verspreiden. De vuren worden hierdoor zo heet dat blussen een steeds grotere opgave wordt.

VUUR ALS GEREEDSCHAP

Maar er is redding: het vuur zelf. Gecontroleerde branden in de winter kunnen de opeenhoping van brandbaar materiaal voorkomen. Matig vuur levert weinig risico's op, en voorkomt erger in de zomer. Van de Vijver: 'Vuur is een grote kist vol gereedschap. Sommige klussen pak je met een schaaf aan in plaats van een hak-

bijl. Om de bomen op een savanne te schaden, is echt heet vuur nodig. Momenteel zien we dat door overbegrazing en frequente vuren er zo weinig biomassa is, dat het vuur niet heet genoeg kan worden. Veel savannes verstruiken daardoor.' Door het gebrek aan gras is het vuur te koud. 'En zo maakt het ook uit of vuur brandt in natte of droge tijd, in de ochtend of in de avond. Elk vuur is anders.' Dit maakt vuur volgens de wetenschappers een waardevol instrument. 'We kunnen vuur met vuur bestrijden.'

Maar daar is wereldwijd nog nauwelijks aandacht voor. Ondanks alle signalen en bedreigingen erkennen nog weinig landen de ernst van het vuurprobleem. In plaats daarvan zetten ze in op de nieuwste blustechnieken. 'Overheden investeren biljoenen in vuurbestrijding. Waarom gebruiken we dat geld niet om branden te voorkomen?', zegt Bond.

Voor in mediterrane gebieden gaat dit een steeds grotere rol spelen. 'De toekomst van Zuid-Europa gaat erg spannend worden', zegt hij. 'Het mediterrane gebied worstelt met haar bossen. Eerder kapten de lokale mensen nog bomen voor het hout en brandden ze hier en daar een vuurtje, maar nu de mensen wegtrekken gebeurt dit niet meer. Biomassa stapelt zich op, waardoor brand desastreuze gevolgen heeft.'

Portugal is hier een tekenend voorbeeld van, zegt ir. Cathelijne Stoof van de leerstoelgroep Erosie en bodem- en waterconservering. Zij onderzoekt daar het effect van bosbranden op de bodem. 'Na een brand stoot de bodem water af. Dit is een groot probleem als er een periode van neerslag volgt. Omdat het water de bo-

dem niet in kan, stroomt het weg met erosie en overstromingen als gevolg.'

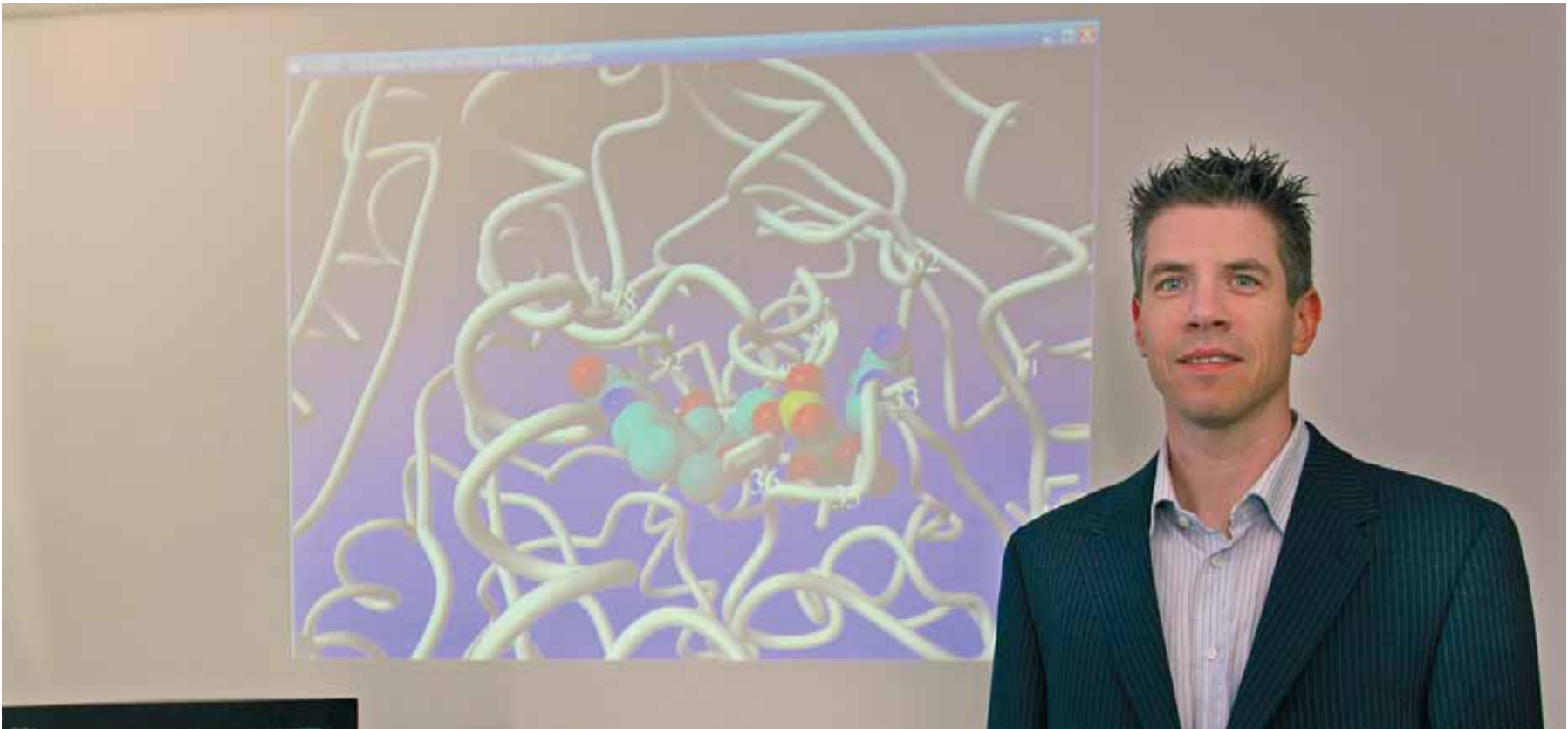
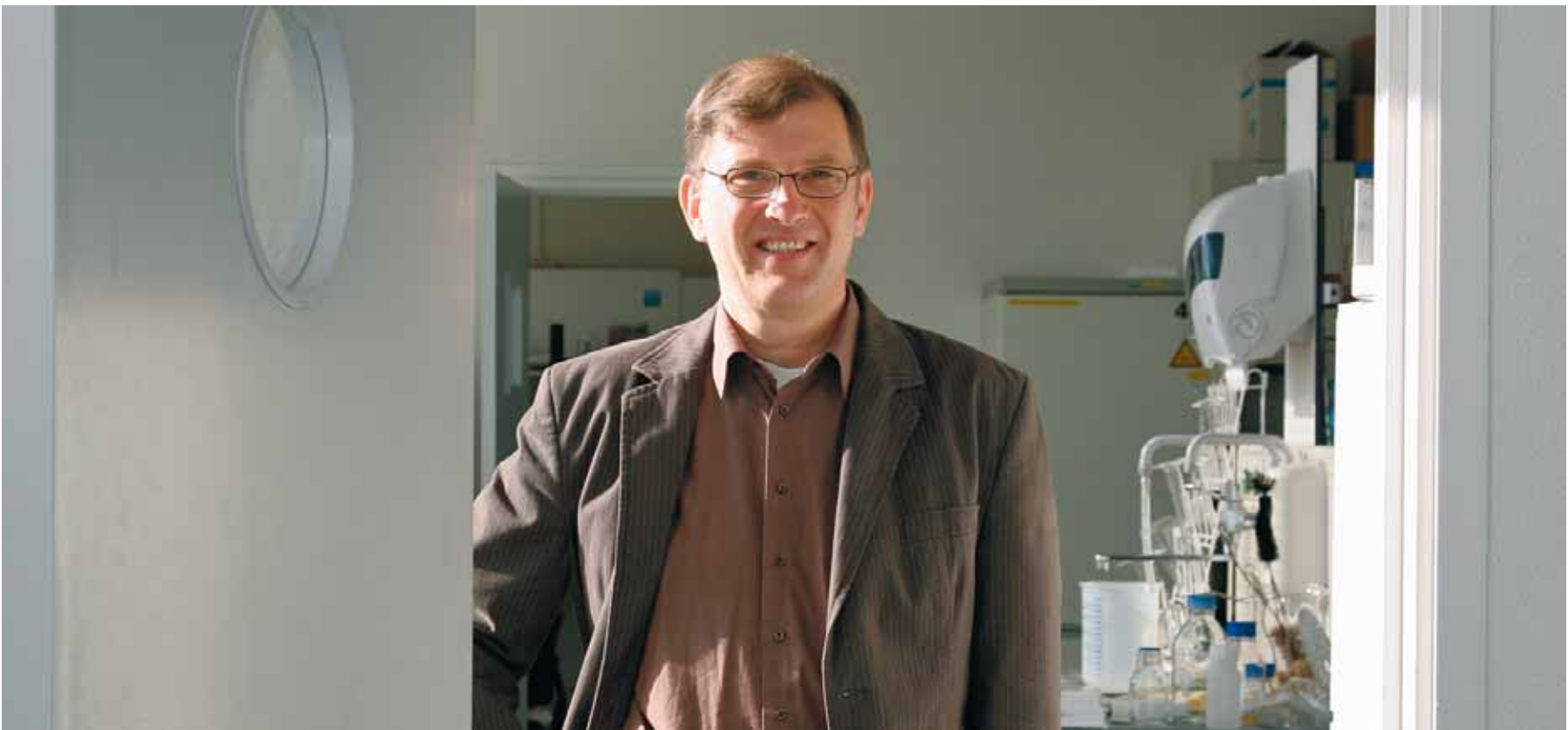
In Portugal komen de meeste branden van het mediterrane gebied voor. In de jaren dertig van de vorige eeuw zijn na grootschalige aanplant van bossen veel mensen weggetrokken, omdat ze hun schapen en geiten er niet meer mochten laten grazen. 'Dood hout stapelt zich op, maar ondertussen besteedt de Portugese overheid weinig tijd en geld aan het onderhoud van haar bossen', zegt Stoof. Een kleine brand is daardoor voldoende om zich in korte tijd te verspreiden.

VUURPROTOCOL

De vuurspecialisten die naar Wageningen kwamen, willen dat overheden wereldwijd wakker worden en de zorg om branden te voorkomen op zich nemen. Zij pleiten voor formele overeenkomsten tussen landen over het gebruik van vuur. Een overeenkomst vergelijkbaar met het Kyoto-protocol. 'Er moeten afspraken komen tussen landen om beter om te gaan met vuur', zegt Goldammer.

Hij en zijn collega's werken nu gezamenlijk aan de formulering van internationale richtlijnen en methoden om vuur als instrument in te zetten. 'We proberen een beleid op te zetten waarbij vroegtijdig gecontroleerde branden de destructieve vuren worden voorkomen. Daarmee redden we levens en de biodiversiteit', aldus Goldammer. ◀

ONDERZOEKER WORDT ONDERNEMER

door ALBERT SIKKEMA, foto's BART DE GOUW

In de afgelopen twee jaar zagen zo'n tien nieuwe kennisbedrijfjes, spin-offs van Wageningen UR, het licht met hulp van Wageningen Business Generator. Wat komt daarbij kijken? De starters Monique van Wordragen, Wim van der Krieken en Henk Jan Joosten vertellen.

'Het is een gekkenhuis', zegt Henk Jan Joosten, die op het punt staat zijn bedrijfje Bio-product te starten. De bio-informaticus was tot eind vorig jaar promovendus bij de leerstoelgroep Microbiologie, waar hij kantoorruimte voor zijn kersverse bedrijf heeft gevonden. Dat kostte meer tijd dan verwacht en ondertussen is hij ook bezig met de marktverkenning. Tijdens zijn masteropleiding in Nijmegen deed Joosten een stageopdracht voor Organon, producent van onder meer anticonceptiepillen, om na te gaan hoe hij gebruik kon maken van de grote hoeveelheid data over eiwitten op internet. Hij richtte zich daarbij op het eiwit dat de hormonale cyclus bij vrouwen reguleert. Joosten structureerde met twee medestudenten alle informatie over dit eiwit in een systeem. 'Daar kon ik gericht informatie uithalen die Organon nodig had.' Dat was handiger dan de gangbare methode waarbij bedrijven met behulp van robots duizenden eiwitten testen om een bepaalde functie te vinden. Daarna werd hij promovendus in Wageningen, om aan een compleet ander eiwit te werken. 'Ik wilde niet weer zo'n informatiesysteem opzetten, want voor Organon waren we er anderhalf manjaar mee bezig geweest. Ik dacht: ik huur een informaticastudent in die een programma schrijft dat automatisch eiwitinformatie verzamelt en structureert.' Zie daar het product van Bio-product. 'We hebben een programma dat voor alle eiwitten een eiwitinformatiesysteem kan maken. Het heet 3DM. Binnen enkele weken hebben we de gevraagde informatie beschikbaar voor bedrijven die onderzoek doen naar eiwitten in geneesmiddelen, voeding en wasmiddelen.' Fijn plan, maar het maken van een businessplan vergde meer tijd dan hij dacht. 'Je hebt heel veel keuzes. Word je bedrijf een bv of iets anders? Ben ik als directeur in loondienst of krijg ik een *management fee*? Wat zijn de leveringsvoorwaarden? Hoe kom je tot een goede prijs voor je product? Heb ik het patent nodig, dat nu eigendom is van Wageningen UR? Dat moet je allemaal overdenken, en daarbij heb je een instantie als WBG nodig.'

Joosten doelt op Wageningen Business Generator, die hem heeft geholpen met juridisch en financieel advies, en bij het schrijven van het ondernemingsplan. 'Ook investeren ze in het bedrijf en krijg ik het patent in licentie.' In ruil daarvoor krijgt WBG vijftig procent van de aandelen van Bio-product. 'Ik steek zelf ook geld in het bedrijf, dat was een voorwaarde van WBG. Je moet wat te verliezen hebben als je er aan begint.' Het nut van het eiwitinformatiesysteem heeft zich al bewezen tijdens zijn promotie, maar dat is geen garantie voor succes. 'De hamvraag wordt: beantwoordt mijn systeem de vragen die de bedrijven hebben?' Daar kunnen ze achter komen voor 25 duizend euro per vraag – veel goedkoper dan de gangbare methode, zegt Joosten. De ondernemer wil over drie jaar vier mensen in dienst hebben en een omzet draaien van minimaal een half miljoen euro per jaar.

GEWASBESCHERMING

Wim van der Krieken was tot een jaar geleden onderzoeker bij Plant Research International, maar is inmiddels directeur van het bedrijfje Ceradis. Dat ontwikkelt milieuvriendelijke gewasbeschermingsmiddelen tegen ziekteverwekkers, zoals phytophthora in aardappel, meeldauw in druiven en black sigatoka in banaan. Van der Krieken heeft cocktails ontwikkeld van zo'n tachtig procent milieuvriendelijke middelen en twintig procent klassieke chemische middelen die elkaars werking versterken. Tests op proefvelden wijzen volgens de ondernemer uit dat de middelen zeker zo effectief zijn als de bestaande chemische middelen, maar veel minder vervuilend. Zijn jonge bedrijf heeft tot dusverre veel kosten gemaakt voor productontwikkeling en veldproeven, maar hij heeft nog geen bestrijdingsmiddelen op de markt. Eerst moeten die worden geregistreerd. 'We moeten bewijzen dat het veilig is voor mens en milieu', zegt hij. In de Europese Unie is dat een langdurige en kostbare procedure van zeker vier jaar, buiten Europa is de registratie simpeler. Daarom wil Van der Krieken zijn producten eerst in Colombia en Kameroen op de markt brengen. 'Dan hebben we inkomsten, en daarmee kan ik de registratieprocedure in de EU financieren.' Zonder Wageningen UR had hij zijn bedrijf niet kunnen starten, zegt Van der Krieken. 'Het bedrijf is tot nu toe alleen maar financier geweest van onderzoek. Het basisproces voor de gewasbeschermingsmiddelen heb ik als onderzoeker van PRI ontwikkeld. Dat heeft geleid tot een patent van Wageningen UR. Daarnaast heb ik vanuit Ceradis drie octrooien geschreven die nu in behandeling zijn. De bank wilde mijn bedrijf niet financieren. Juist in de opstartfase heb je een financier nodig die risico wil nemen.' Dat werd WBG, die het patent van Wageningen UR in licentie overdroeg aan Ceradis en juridisch en financieel advies gaf. In ruil daarvoor is WBG aandeelhouder geworden.

Van der Krieken liep al zo'n zes jaar rond met het idee voor een eigen bedrijf. 'Daar werk je dan naartoe, maar

die ontwikkeling stokte, totdat WBG zich ermee bemoeide. Toen kon ik de drempels nemen om ondernemer te worden.' De belangrijkste drempel voor Van der Krieken: 'De overgang van ondernemend onderzoeker naar ondernemer. Als onderzoeker denk je: ik heb een milieuvriendelijker gewasbeschermingsmiddel, maar kan het nog beter? Ja, ik kan een nog beter middel maken, maar dat is te duur. Als ondernemer moet je je product in een concurrerende markt neerzetten, je moet een *unique selling point* hebben. En ik moet me richten op belangrijke gewassen als aardappel en banaan omdat alleen dan een distributeur interesse heeft. Ik blijf geïnteresseerd in onderzoek, maar ik maak nu commerciële afwegingen.' Ceradis bestaat inmiddels uit zeven personen.

HOUDBAARHEID

Monique van Wordragen startte anderhalf jaar geleden Nsure, samen met haar collega Peter Balk. Dit bedrijf, dat inmiddels zes medewerkers heeft, maakt tests om de kwaliteit en houdbaarheid van plantaardige producten te bepalen. Denk daarbij aan de versheid van bloemen en fruit, zegt Wordragen. 'Van elk kwaliteitsaspect kunnen wij nagaan welk setje van genen van de plant daarbij hoort. Wij kunnen meten of deze genen een biologisch proces, zoals de verwelking van bloemen, in gang hebben gezet en kunnen daarmee voorspellen hoe lang ze goed blijven.' Van Wordragen werkte bij de Agrotechnology and Food Sciences Group (AFSG), waar ze deze technologie in een periode van tien jaar mede heeft ontwikkeld. Het laatste jaar in dienst van het onderzoeksinstituut kreeg ze uren vergoed van WBG om haar businessplan te schrijven en financiers te vinden voor haar bedrijf. Uiteindelijk werd WBG de grootste aandeelhouder, vanwege deze financiering en de inbreng van patenten van haar voormalige werkgever. Naast Balk en Van Wordragen heeft ook een groep *informal investors* aandelen gekocht. 'Die heb ik zelf gevonden. Ik wilde niet dat WBG een meerderheidsbelang in Nsure zou krijgen. Ik heb de financiële en juridische kennis buiten Wageningen UR gehaald, want ik vond de dubbelrol van WBG – adviseur en aandeelhouder – niet zo prettig.' Net als Van der Krieken en Joosten kon ze ruimte huren op haar instituut, dicht bij de onderzoekers en de apparatuur die ze soms nodig heeft. 'Wij zijn voor AFSG de schakel naar de praktijk, en omgekeerd klopt ik bij AFSG aan als ik een kennisvraag krijg.' Over belangstelling heeft Nsure niet te klagen. 'We hebben twee tests verkocht, voor peren en boompjes, en zijn nu een stuk of zeven tests op aanvraag aan het ontwikkelen.' Van Wordragen hoopt over enkele jaren huisvesting buiten Wageningen UR te huren. 'Dan is het tijd om het ouderlijke huis te verlaten en zelfstandig te worden.' <

Informatie over Wageningen Business Generator is te vinden op www.wbg.wur.nl.

Van boven naar beneden: Wim van der Krieken, Monique van Wordragen en Henk Jan Joosten.

IN BEEELD

SECRETARESSDAG/ foto's MARTIJN WETERINGS

Aan de meeste secretaresses van Wageningen UR was gedacht op 17 april. Ze kregen bloemen, parfumbonnen of een uitgebreide lunch ter ere van Secretaressdag. Dit uit Amerika overgewaaid fenomeen wordt gevierd op de derde donderdag van april, en is onder meer bedoeld om het imago van het vak te verbeteren. De secretaresses van AFSG (rechtsonder) werden verrast

met *high tea* in het Restaurant van de Toekomst. Els Jansen (linksonder) is blij dat ze vandaag toevallig met de auto naar het Biotechnion is gekomen, want fietsen is lastig met drie boeketten. De secretaresses die via Tempo Team werken, ontvingen één tulp in een vaasje. Maar de reactie is niet minder enthousiast. Jolanda Appel (rechtsboven) werkt sinds twee dagen bij Van Hall

Larenstein in Wageningen en kreeg voor het eerst een aardigheidje op deze dag. Hoewel Secretaressdag van haar niet zo nodig hoeft, waardeert ze het gebaar. / ID

Zie ook pagina 4: 'Secretaresse verdient vast contract'

OUDE KOEIEN

UIT DE ARCHIEVEN VAN WAGENINGEN UR

EEN STUDENTENCORPS MET DE BOERENBENEN OP DE GROND

Villa Sanoer – beter bekend als de Burlenburgh – begin jaren negentig. Eigenaar en oud-lid Robert Best verhuurt al bijna dertig jaar kamers aan Ceresleden. / foto GA

Als lid van het corporale WSV Ceres, dat deze maand haar 26e lustrum viert, waagde je het zestig jaar geleden niet om zonder ‘jasje dasje’ naar de sociëteit te komen. En leuke meisjes trof je er niet, want die waren nog niet welkom in het herenbolwerk. Dat is inmiddels allemaal geschiedenis, maar één ding is hetzelfde gebleven: bier als bindmiddel.

Eén van de oudste oud-leden van Ceres, Robert Best, kwam in 1947 als scholier uit Nederlands-Indië meteen in de groentijd bij de studentenvereniging terecht. Zijn broer, die in Delft studeerde, had hem ingeschreven als kandidaat-lid. Het corps is in Wageningen zo dominant, daar moet je bij zien te komen, vond hij. En zo zwom Best die eerste dag de Rijn over. ‘Het was een extreem droge zomer, dus de Rijn was niet breed’, vertelt hij. De student tropische landbouw en huis-houdkunde werd gekortwiekert bij kapper Rijsemus in de Hoogstraat, kreeg een wit boordje met een veter en sloeg zich er doorheen. ‘De groentijd was hier niet zo erg door die boerenzonen die met beide benen op de grond stonden’, aldus Best. Het corps was een mengelmoes van wel-gestelde boerenzoons, jongemannen uit gegoede kringen, en arbeiderskinderen met een volledige overheidsbeurs. De helft van de leden had toentertijd net als

Best een Indische achtergrond. Het zit-meubilair weerspiegelde de hiërarchische verhoudingen op de sociëteit. In de kroeg-zaal stonden kleine houten stoeltjes voor de eerstejaars, tweedejaars hadden iets betere stoelen, in je derde jaar mocht je in een eenvoudige fauteuil, en als vierdejaars in een normale. ‘Een afspiegeling van de maatschappij’, zegt Best. Voor het praktische werk had de vereniging destijds personeel in dienst. Op Ceres heetten die altijd Hendrik, Frederik en Frits. Ouderejaars bestelden hun avondeten bij deze bedienden, en die serveerden dat op een witgedekte tafel. ‘Met bedrukt papier. Damast was er alleen bij officiële gelegenheden.’ Vrouwen kwamen slechts bij gala’s op de sociëteit, en om afgestudeerden te feliciteren. ‘Tot om half acht de gong ging, dan moesten alle vrouwen het gebouw verlaten.’ Een paar meisjes vond Best erg aardig, glimt hij. ‘Je zag elkaar bij colleges en practica, en je kon in de stad naar een cafeeetje.’ Sommige Ceresleden waren ook stam-gast van een Wageningse kroeg. ‘Corpsleden hadden intensiever contact met de burgerij dan nu. Iedereen woonde ook bij mensen thuis op kamers’, zegt Best. Hij ging vooral voor de sociale contacten naar de sociëteit, waar lange vriendschappen ontstonden. ‘Ik dacht altijd dat

we anders praatten omdat we alleen met heren onder elkaar waren. Maar het was vooral een andere tijd. Wat dames nu zeggen was in mijn tijd ondenkbaar.’ Naast bier dronken de studenten jenever van Bols. De drankrekening was naast de kamerhuur voor veel studenten de belangrijkste uitgavenpost. Bij te grote schulden moest papa dat aanvullen. ‘Toen werd nog niet geaccepteerd dat je als student ging werken, omdat je dan een baan innam van minder opgeleide mensen.’ Hoewel tropische ziekten hem de eerste twee jaar van zijn studie nog hinderden, studeerde Best in 1953 af en ging promoveren. Door de jaren in het Jappenkamp zonder boeken en onderwijs voelde het alsof hij drie jaar achterstand in moest halen. Het huis waar hij na een jaar een kamer betrok, Villa Sanoer aan de Wageningse Geertjesweg, is nog altijd zijn thuishaven. Na omzwervingen rond de wereld als ontwikkelingswerker kocht hij de villa in 1980, en verhuurde negen kamers aan Ceresstudenten. Best en zijn onderhuurders drinken samen koffie, en eten met z’n allen. In mei benoemt Ceres de nu tachtigjarige Best – tot zijn verwondering – tot erelid. Over het waarom een andere keer. / Yvonne de Hilster

WERKPLEK

PETRA DE VRIES

‘DUITSERS VINDEN ONS SLORDIG’

‘Stomme of rare vragen krijg ik eigenlijk nooit’, vertelt Petra de Vries. Haar functie bij het Klantcontactcenter internationaal van Van Hall Larenstein in Wageningen is een jaar geleden in het leven geroepen. Petra beantwoordt vragen van potentiële hogeschoolstudenten uit het buitenland. ‘Vooral de Duitse studenten zijn erg *pünktlich* en zoeken alles goed uit van tevoren. Vaak willen ze ook de informatie op de Duitstalige hogeschoolsite nog eens per mail *bestätigt* hebben.’ Alle vragen, ook voor de locaties Leeuwarden en Velp, komen bij Petra terecht. Meestal gaan ze over toelatingseisen, de aanmelddatum en de inhoud van de opleidingen. Ongeveer zeventig procent van de vragen komt uit Duitsland, schat Petra. De rest is afkomstig van Engelstalige studenten uit allerlei landen, ‘van Zimbabwe tot Pakistan’. Op dit moment wordt de Engelstalige website gebouwd. ‘Het scheelt vragen als je website goed in elkaar zit’, legt Petra uit. De afdeling Communicatie van de hogeschool probeert de *frequently*

asked questions in beeld te krijgen. Hoeveel van de geïnteresseerden uit het buitenland zich daadwerkelijk aanmelden is onduidelijk. ‘Daar was ik wel verbaasd over. Binnen een commerciële organisatie zouden die gegevens allang bekend zijn. Maar wij gaan dat nu ook uitzoeken.’ Petra werkt achttien uur per week en streeft ernaar om alle mail binnen een week te beantwoorden. Telefoon krijgt ze nauwelijks. ‘Misschien krijg ik drie telefoontjes per week. Meestal van Duitse moeders die informatie verzamelen voor hun kind. Af en toe bellen er ook Engelstalige studenten. Die zijn soms moeilijk te verstaan. De verbindingen zijn vaak slecht en sommigen hebben een sterk accent.’ De Engelstalige studenten zijn wel geduldiger, vindt Petra. ‘De Duitsers zijn vaak erg gehaast. Sommigen sturen dezelfde mail vijf keer als ze niet meteen antwoord krijgen. Ze zijn wel beleefd, maar je merkt dat ze Nederlanders nogal slordig en chaotisch vinden.’ / Alexandra Branderhorst

foto Martijn Weterings

M.I.

De raad van bestuur onderzoekt of het mogelijk is om de nevenfuncties van alle Wageningse hoogleraren openbaar te maken. Het doel daarvan is om iedereen inzicht te geven in de belangen van de wetenschappers en in mogelijke belangenconflicten. Maximale transparantie dus, geen geheimzinnigheid meer. Een zinvol idee?

IS DE PUBLICATIE VAN NEVENFUNCTIES ZINVOL?

door JAN BRAAKMAN en GERT VAN MAANEN

‘Even googlen levert zo al mijn nevenfuncties op’

Prof. Ivonne Rietjens, hoogleraar Toxicologie, is lid van werkgroepen, panels en commissies en werkt als adviseur bij onder meer de EFSA, VWA, Gezondheidsraad, Voedingscentrum, Vitromics BV, Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie, Flavor and Extract Manufacturers Association in de VS, TNO en Nestlé.

‘Wie even op mijn naam zoekt op internet, vindt zo mijn nevenfuncties. Als je adviezen geeft zoals ik voor het Europese voedselveiligheidsagentschap EFSA of de Voedsel en Waren Autoriteit, dan moet je je nevenfuncties opgeven. Dit is om duidelijk te maken waar je belangen hebt. Ie-

dereen heeft belangen, als je onderzoek doet heb je ook belangen. Het is belangrijk om opgave te doen van je nevenfuncties, maar het is ook goed om je te realiseren dat waar een belang is, er niet automatisch ook een belangenconflict is. Zelf heb ik het nog niet meegeemaakt dat een nevenfunctie een belangenconflict opleverde. Nevenfuncties waarvan ik denk dat ze wel een probleem op zullen leveren neem ik niet aan. Ik moest een paar weken geleden al een opgave doen aan de directie over mijn nevenfuncties, die ze ook bij de EFSA, de VWA of in de Staatscourant hadden kunnen lezen. Ik heb nog geen reactie ontvangen en het ingevulde formulier moet ook nog getekend worden, dus kennelijk was de urgentie niet zo groot.’

‘Je krijgt zo’n functie alleen als je echt iets te bieden hebt’

Prof. Rudy Rabbinge, universiteitshoogleraar Duurzame ontwikkeling en voedselzekerheid en de ongekroonde koning van de nevenfuncties. Vervult functies bij onder meer de Wereldbank, NWO, Stichting Tropenbos International, Vlietlandziekenhuizen Schiedam/Vlaardingen, het Koninklijk Instituut voor de Tropen en de KNAW.

‘Je kunt me alles vragen. Ik zit nu in de trein van de vergadering van de raad van commissarissen van het Koninklijk Instituut voor de Tropen in Amsterdam naar die van het gebiedsbestuur van Aard- en Levenswetenschappen van NWO in Den Haag.

Ik ben er voorstander van dat alle nevenfuncties op internet staan. De meeste van mijn nevenfuncties hangen samen met mijn hoogleraarschap. Voor een aantal krijgt de universiteit een vergoeding. Hoeveel weet ik niet precies, maar ik verdien ongeveer drie keer mijn salaris terug en werk zo’n zeventig uur per week. In alle jaren dat ik meeloop heb ik nog nooit een belangenconflict meegemaakt. Er zijn ook keurige gedragsregels. Meestal loop je even de zaal uit als er een besluit wordt genomen over je eigen instelling. Ik heb ook geen probleem met functies bij het bedrijfsleven. Zo ben ik adviseur duurzame landbouw bij Unilever. Eigenlijk is het voor Wageningers gewenst nevenfuncties te hebben. Je wordt immers alleen gevraagd als je ook echt iets te bieden hebt.’

‘Nevenfuncties zijn een erkenning van mijn deskundigheid’

Prof. Bernd van der Meulen, hoogleraar Recht en bestuur, heeft nevenfuncties bij onder meer de Consumentenautoriteit en de Nederlandse Mededingingsautoriteit.

‘Ik heb een lijst met bezigheden ingediend zonder dat ik me nu precies heb afgevraagd wat wel en wat geen nevenfuncties zijn, zoals de universiteit dat begrip opvat. Iets van transparantie is wel goed. Ik heb geen sterke gevoelens ten aanzien van

publicatie van dit soort gegevens, al weet ik als jurist wel dat je er uit oogpunt van bescherming van persoonsgegevens kanttekeningen bij kunt zetten. Ik neem aan dat de universiteit het naar behoren heeft afgekaart met het College Bescherming Persoonsgegevens. Ik heb zelf een aantal nevenfuncties die de vakgroep geld opleveren. Mijn adviseurschappen bij de Consumentenautoriteit en de Nederlandse Mededingingsautoriteit hebben nut vanuit mijn functie als hoogleraar en ik heb er profijt van dat zulke adviseurschappen openbaar zijn, omdat die functies een openlijke erkenning van mijn deskundigheid zijn.’

‘Goed dat bekend wordt wie de bijzonder hoogleraren betaalt’

Prof. Leontine Visser, hoogleraar Rurale ontwikkelingsociologie, doet af en toe consultancyopdrachten in Azië.

‘Ja, ik heb nevenfuncties en die heb ik netjes gerapporteerd aan het departement SSG. Ik juich het toe dat Wageningen Universiteit openbaar gemaakt heeft wie de buitengewoon en bijzonder hoogleraren betaalt. Zelf doe ik af en toe consultancyopdrachten in Azië. Die opdrachten komen meestal van het Nederlandse ministerie van

Buitenlandse Zaken of internationale ontwikkelingsorganisaties, die daarvoor betalen aan de universiteit. Die opdrachten voer ik uit in mijn eigen tijd en in werktijd. Daarover is nog wel eens discussie, omdat het deels gaat om eigen tijd, bijvoorbeeld in het weekend, die geheel ten goede komt aan de universiteit. Het is me nog nooit overkomen dat ik een nevenfunctie aangeboden kreeg die een belangenconflict kon opleveren met het hoogleraarschap. Maar in mijn vakgebied zal dat ook niet zo snel voorkomen.’

VISIE

V.O. REDACTIE

‘Boven in de fokkerijpiramide willen we juist genetische variatie houden’

GEKLOOND VLEES

Europees landbouwcommissaris Marian Fischer Boel heeft opgeroepen tot een debat over het klonen van dieren voor voedselproductie. Aanleiding is de conclusie van de Amerikaanse Food and Drug Administration dat voedsel van gekloonde dieren veilig is. Het Europees voedselveiligheidsagentschap Efsa concludeert in een conceptadvies dat er geen reden is aan te nemen dat producten van gekloonde dieren wezenlijk verschillen van niet-gekloond vlees.

Dr. Roel Veerkamp, onderzoeker bij de Animal Sciences Group:

‘Als je kijkt vanuit de veefokkerij dan kun je grote vraagtekens zetten bij het nut van klonen. Voordat je een kloon hebt van een goede stier ben je al weer drie jaar verder. En als het goed is heb je dan via de gewone weg al lang een stier, die weer beter is dan het dier waarvan je van plan was een kloon te maken. Daar komt nog bij dat klonen kostbaar is. Je verliest genetische vooruitgang als je oude klonen inzet in plaats van andere stieren. Het doel van de veefokkerij is dat elke volgende generatie beter is dan de vorige. Bij klonen is dat juist niet het geval. Je zou kunnen bedenken dat het uit oogpunt van uniformiteit handig is om gekloonde dieren te hebben. Maar dan moet je heel veel productiedieren vermeerderen met klonen. Dat kost gewoon te veel. Boven in de fokkerijpiramide willen we juist diversiteit en genetische variatie houden.

In Amerika hebben ze wel klonen gemaakt van een heel populaire stier, maar dat lijkt meer een publiciteitsstunt dan dat het ook werkelijk iets toevoegt. Er zijn altijd fokkers die hechten aan een populaire stier. Maar als je het benadert vanuit het oogpunt van voedselproductie, dan is klonen echt niet nodig.

Je zou klonen wel kunnen gebruiken voor heel specifieke toepassingen, bijvoorbeeld in de medicijnproductie. Maar dat is een ander hoofdstuk dan voedselproductie.

Het is natuurlijk goed dat de discussie over klonen weer gevoerd wordt. De afgelopen vijf tot tien jaar hebben we niet zo veel meer nagedacht over klonen, waardoor we misschien ontwikkelingen hebben gemist. Het zou kunnen dat de ontwikkelingen in een stroomversnelling komen, waardoor het toch weer interessant wordt.’ / Jan Braakman

VIJANDSBEELD

‘De film Meat the Truth is een zinvolle bijdrage aan het maatschappelijk en wetenschappelijk debat over de plaats en rol van voeding in relatie tot klimaatverandering. De film maakt duidelijk dat de veehouderij in de wereld niet alleen een omvangrijke bijdrage levert aan de voeding van mensen, maar ook aan de emissies van broeikasgassen. (...) We constateren na bestudering van de film en de feiten, dat die zijn gebaseerd op actuele kennis in de wetenschap en op enkele onjuistheden na geen grote (reken)fouten bevatten.’

Deze zinnen komen uit de eerste filmrevisie door een Nederlandse universiteit.

De auteurs, Léon Šebek, Peter Kuikman en Paul Vriesekoop, lichtten op verzoek van Wageningen UR de film Meat the Truth van de partij voor de dieren door. Na de licht lovende start mondt het rapport uit in een kritische beschouwing van twaalf feiten die partijleider Marianne Thieme noemt in de film.

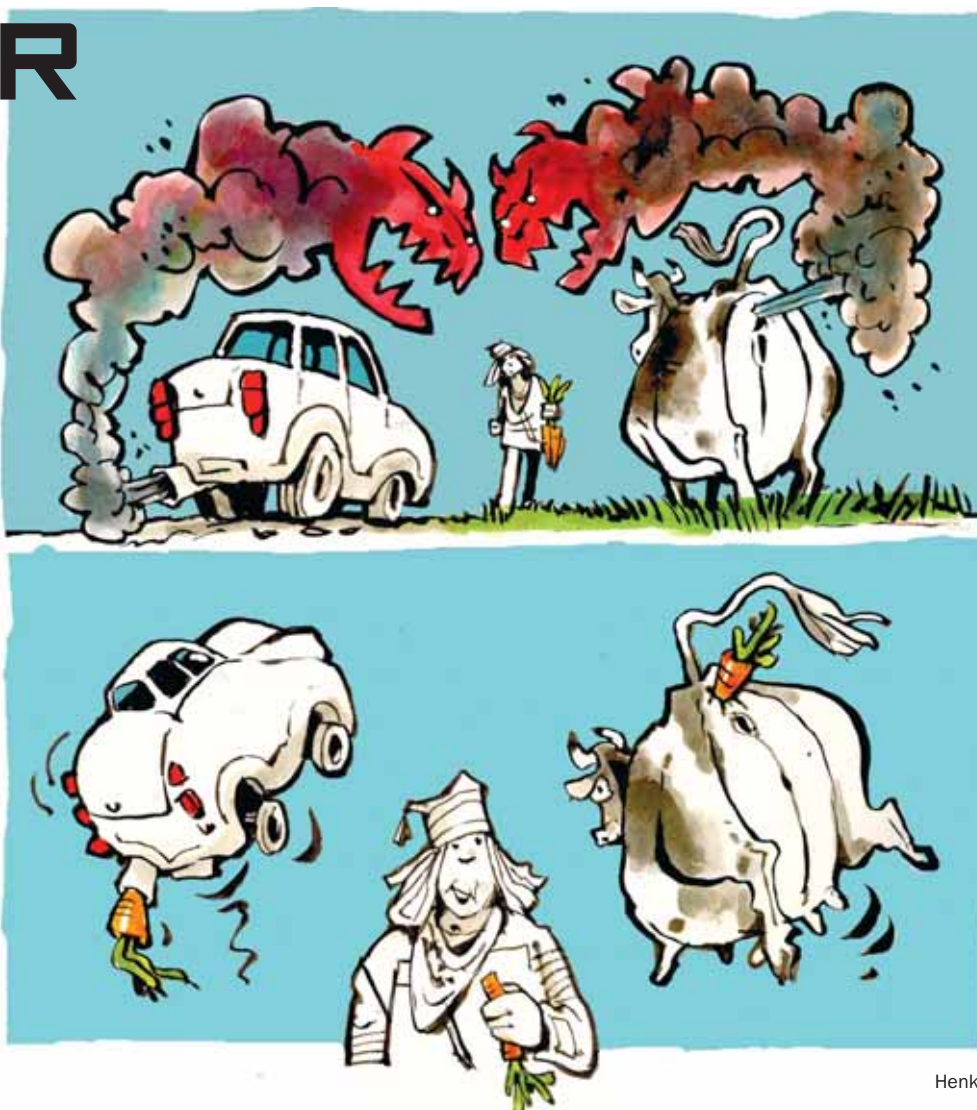
De Partij voor de Dieren reageerde narrig op het verhaal. In een persbericht verwijst de partij naar de relatie tussen Wageningen UR en de vlees- en zuivelindustrie. De PvdD constateert dat de onderzoekers desondanks ‘niet kunnen ontkennen dat de claims in de film staan als een huis’.

Het chagrijn van de dierenpartij is wellicht

te wijten aan de toon van het rapport. Feiten die door de auteurs als onjuist worden beoordeeld krijgen een duidelijk stempel, terwijl ‘juiste’ feiten vooral worden genuanceerd. Dat had best ruimhartiger gekund. Waarom niet volmondig erkennen dat een gezond dieet zonder vlees heel goed mogelijk is? Nu lijkt het alsof Wageningen UR in de bres springt voor de veehouderij.

Maar de wrevelige reactie laat zich ook verklaren door het vijandsbeeld dat de partij kennelijk van Wageningen UR heeft. De hoofdconclusies van het rapport zijn immers complimenteaus. / Korné Versluis

HR

Henk van Ruitenbeek

HOFSTEDE

HIGHLANDS

My heart is in the highlands. Aldus zingt de oude hypochonder B.D. op zijn plaat *Time out of mind* waarin hij verslag doet van een vergeefse poging om een Schots barmeisje te versieren. Tja. Hij had beter zijn aandacht kunnen richten op de bergen, de weidse gletsjerdalen, de sneeuwhoenders, de eenzaamheid – daar word je high van, niet low.

Met een oude studievriend organiseer ik een *Away Day* in Aberdeen voor een universitair instituut aldaar. Denk niet dat Aberdeen een uithoek is; het is een drukke stad, en op het instituut werken mensen uit alle windstreken, net als in Wageningen. Maar goed. Verrichter zake, met

een cadeauverpakking Glenmorangie-whisky op zak, trekken we de highlands in. Je kunt er in een paar uur tijd door de seizoensgrens heen lopen. Boven de seizoensgrens ligt er een dik pak sneeuw. Snijdende wind, metershoge sneeuwmuren. De hele dag lopen en één mens tegenkomen. Heerlijk.

Teug naar huis gaan is een ander verhaal. Op de luchthaven van Aberdeen worden we figuranten in een slecht toneelstuk, getiteld *Fight Against Terrorism*. Eerst prutsen we tien minuten om onze miniflesjes whisky bij onze tandpasta in plastic zakjes te wurmen – het moet in één zo'n zakje passen – en we drinken al ons

water op omdat het alleen zó door de douane mag. Dan in de rij met de andere gedweë figuranten, broekriem los, schoenen uit, om zo met afhangende broeken gefouilleerd te worden. Helaas! De bijna leeg geknepen tube Weleda wilde rozen verwendouche van mijn vriend valt in ongenade, omdat hij de toegestane 100 cc per container overschrijdt. Het vliegtuig is vertraagd, willen we de bagage alsnog inchecken? Nee, gooi maar weg.

En zo maken tienduizenden mensen op duizend luchthavens zichzelf en elkaar iedere dag weer volkomen belachelijk. *My heart is in the highlands.* / Gert Jan Hofstede

‘Getting fresh food daily to people in cities is a tall order’

HOT LUNCHES IN FORUM

From Monday 28 April, warm meals will be available at lunchtime in the Forum restaurant. For just under four euros, you can put together your own meal and watch while it's cooked for you. There will be a choice of beef and chicken, pork and vegetarian ingredients. The catering company Albron decided to offer hot meals after repeated requests in particular from international students, says catering manager Bas Luiten. A trial period will be held in May, June and September. Luiten: 'If it's a success we will also introduce warm meals between five and seven o'clock in the grand café in Forum and in the Leeuwenborch.' / YdH

WHAT'S ON

- > Thursday 24 April
21.00 / Wine tasting at International Club.
23.00 / Fuser invites Benny Rodrigues at Unitas.
- > Friday 25 April
21.00 / Riverboat Jazzband in Junushoff.
12.00 / Orange Party in anticipation of Koninginnedag, at International Club. >
- > Saturday 26 April
14.30 / Bluescafé in Café XL.
23.00 / Caspian Hat Dance at Unitas.
24.00 / Music quiz and dance marathon at International Club.
- > Wednesday 30 April
18.00 / South-East African cultural party at International Club.
- > Thursday 1 May
23.00 / Dance café at Unitas.
- > Friday 2 May
21.00 / Jazz in the WICC Down Under Bar.
24.00 / New hits party at International Club.
- > Saturday 3 May
20.00 / Wageningen Student Choir and Orchestra in Grote Kerk, marketplace.
24.00 / Tropical night at International Club.
- > Monday 5 May
00.00 / Liberation disco at Unitas and start of the liberation torch relay from 5 Mei Plein.
10.00 / Liberation day activities start at Dreijen complex with parachute landings, military vehicles and exhibition.
13.00 / Liberation day festival starts with music and cultural activities throughout town. See www.4en5meiwageningen.nl
22.30 / Dance4Freedom with Homo Group in De Wilde Wereld.
24.00 / Cinco de Mayo, Mexican party at International Club.
- > Tuesday 6 May
17.00 / Portrait of You, exhibition opens in Forum.
- > Wednesday 7 May
12.15 / RUW excursion to energy producing greenhouse. Meet at LA13. Sign up now at ruw@wur.nl
20.00 / Van Uven Festival in De Wilde Wereld. Open podium with WSKOV, see page 18 for more info.
20.00 / Start of Sex Makes the Difference Festival, with performance of Women, Women, Women! in De Wilde Wereld.

University rector Martin Kropff (second from left) visited students in the old IPO building for supper. / photo MW

THE RECTOR COMES FOR SUPPER

There's tension in the air, rooms have been tidied and the table has been laid: the rector's expected any minute. Not an everyday event in most students' lives, and the international students still living in the IPO building were surprised that Martin Kropff chose to visit their dwelling for a drink and a bite to eat.

Delicious food smells are wafting out of the IPO building. Once inside, it's excited chaos, as all present put the finishing touches to their national dishes. The students still living in the IPO building responded to a joint initiative of the Student Council and the Rector Magnificus himself to visit students at home for a dinner. As Rishi Kukreja, a member of the Student Council puts it: 'This way the rector gets to talk to other students than those in the Wageningen student organisations.'

João Marchante is the one who wrote a letter to the Student Council: 'We read about the idea in a flyer, you could apply as a corridor or group and if your reasons were good enough the rector would come for supper. It started as a joke really, but in the end I just wrote a letter. I'm glad he's come though, at my university this wouldn't happen. He's cool.'

After the dishes have been put on the table, a bit of a stiff round of introductions starts, of the students and representatives of a number of organisations. But the ice is soon broken once eating gets underway and the small talk starts. The rector recounts that the IPO building was his first place of work in Wageningen: 'Your big living room is where the canteen used to be.' The response is laughter; it's difficult to imagine it having been a canteen: the wall paintings and second hand furniture barely hide the remains of the party last Thursday.

For the IPO building residents there's one item high on the agenda: the clearance of the building. 'We all have to be out by 22 April. Most of us already have alternative accommodation, but it's a bit like splitting up a big family and that's a real shame. We asked Idealis if there were perhaps some places where a few of us could share together, but it wasn't always possible,' says one of the students. Another nods in agreement. Kropff listens sympathetically and adds that he is impressed at the number of nationalities and the friendly atmosphere in the IPO building. 'Unfortunately Idealis has to comply with living standards, and the IPO building is very old. It was

already old in 1984 when I came to work here.'

'The only thing we missed here were Dutch students. There were lots of nationalities but no Dutch. Now we hear that Idealis is relocating international students to the Bornsesteeg. That way we'll never meet Dutch students, which is a shame,' adds another student. Representatives of the Erasmus Student Network point out that there are lots of international organisations in Wageningen. 'You can always go to them with ideas or suggestions.'

'Of course I haven't just come here to listen to complaints,' laughs Kropff. 'I'm also curious to know what you like about our university.' Regina responds: 'The education and the facilities here are very good, as is the English. And there's lots of choice of subjects, that's what I like.' It's not only the conversations that confirm this view; Wageningen T-shirts and sweaters are clearly visible as well. 'And you can even eat in the library here. You can't do that at home!' / ABa

The rector will visit another student corridor in May. Want to be considered? Mail studentcouncil@wur.nl

SNAPPED

WHO?
Maya Heller, Swiss, doing an MSc in Integrated Water Management, just back from her internship in Nicaragua, outside Atlas in Wageningen.

HOW ARE YOU?
‘I’m still a bit in Nicaragua. The life was very *tranquilo*, and people were always in a good mood and endlessly patient.’

ENJOYED THE WORK?
‘I worked on coffee wastewater treatment. Sometimes it was tiresome. Most people seemed to work without an objective, whereas I had a goal.’

WHAT WAS WORST?
‘Some days the guys in the streets who comment about everything were a bit annoying. But it’s a Latino thing.’ / **YdH**

OTHER COUNTRIES ARE READY FOR MEGA AGRO PARKS

While the debate on ‘pig flats’ continues to rage in the Netherlands, a number of Wageningen UR science groups are working on much bigger agro parks in China and India. These enormous agricultural complexes are designed to provide fresh and sustainably produced food for the inhabitants of large urban areas.

Near to Shanghai in China, large-scale horticulture and intensive animal husbandry will be combined in an area the size of a thousand football pitches. The idea is that Greenport Shanghai will provide fresh food to half a million people with minimal environmental impact.

Scientists from all parts of Wageningen UR are contributing expertise to the project.

The Chinese agro park is a demonstration project intended to show the whole world that intensive agriculture can be environment friendly. ‘The industrial image of agro parks that has arisen in the Netherlands is not correct. The name ‘pig flat’ is a cariacature,’ says Kees Slingerland, general director of the Environmental Sciences Group and leader of the Agroparks project. The showcase for sustainable agricultural development should be ready in two year’s time.

Meanwhile, India has already asked Wageningen UR to set up comparable mega agriculture parks, and Slingerland expects other countries to follow. ‘The world is urbanising rapidly and people living in cities need fresh food and vitamins every day. It’s a tall order.’ Local farmers have difficulty producing sufficient food for the growing urban masses, but the major problem is getting high quality fresh products to market quickly enough.

Agro parks near big cities will produce, process and transport enough food, and the focus on sustainability will prevent environmental problems. It is not that

countries like China and India have no expertise themselves, Slingerland emphasises. ‘They are actually really good at setting up this kind of mega projects. But the transition to sustainable agriculture is new for them. It’s about linking different aspects, and that’s where we are helping.’

Although the Wageningen scientists are finding channels for their most brilliant ideas abroad, Greenport Shangahi should not to be regarded as an experiment. ‘We’re not suddenly going to start doing things there that are not allowed in the Netherlands and it’s important that critical public debate continues.’ / **LH**

FROM RESEARCHER TO ENTREPRENEUR

In the last two years about ten new Wageningen UR spin-offs have seen the light of day, with the help of the Wageningen Business Generator. One of them is Ceradis, headed by former researcher Wim van der Krieken.

Until a year ago Wim van der Krieken was a researcher at Plant Research International, but now he’s director of Ceradis. The small company of seven people develops environment-friendly forms of crop protection against pathogens such as Phytophthora in potato, mildew in grapes and black sigatoka in bananas. Van der Krieken has developed mixtures that contain about eighty percent environment-friendly substances and twenty percent traditional chemicals which reinforce each other’s effectiveness. According to the new businessman, test plot results show that the new mixes are at least as effective as existing chemical pesticides, but far less polluting. So far, the young company has spent a lot

on product development and field trials, but has not yet brought a new pesticide on to the market. They have to be registered first. ‘We have to prove that it is safe for people and the environment,’ he says. In the European Union that’s a long-winded and costly procedure which takes at least four years. Outside Europe registration is simpler. That’s why Van der Krieken is planning on introducing his products first in Colombia and Cameroon. ‘That will bring in some revenues, and then I’ll be able to finance the EU registration procedure.’

He would not have been able to start his company without help from Wageningen UR, says Van der Krieken. ‘I developed the basic procedure for the crop protection pesticides when I was a researcher at PRI. That led to a patent from Wageningen UR, and I’ve filed three patents since I’ve been working as Ceradis. The bank wasn’t interested in financing my company. But when you’re in the starting-up phase you need a financier who’s prepared to take a

risk.’ In the end it was Wageningen Business Generator (WBG) that transferred the Wageningen UR patent to Ceradis and gave legal and financial advice. In exchange for that, WBG is a shareholder.

According to Van der Krieken, the biggest obstacle has been making the change from enterprising researcher to entrepreneur. ‘As a researcher you think: I’ve got an environment-friendly pesticide, but can I make it even better? Yes, I can, but it’s too expensive. As an entrepreneur you have to have a unique selling point. I have to focus on important crops like potato and banana, because otherwise I won’t find a distributor. I’m still interested in research, but now I make commercial decisions.’ / **AS**

*This is a shortened translation of the article on page 11.
Information on Wageningen Business Generator: www.wbg.wur.nl.*

NEW NEIGHBOURS FOR HAARWEG

The Binnenhaven student accommodation will be moved to the Haarweg early next year if owner Idealis gets its plans approved. The ‘container’ apartment building will be cleared out and dismantled before it is moved. The operation will take a few months and the 150 residents will be found alternative accommodation.

The Wageningen student accommodation provider Idealis wants to rebuild the thirty five-room apartments in a U-shape next to the Haarweg student complex, in a former experimental garden belonging to Wageningen UR. When the ‘knock-down’ flats were first put up it was already known that they would be removed from the Binnenhaven after five years, as new housing and business units are planned for the site. The Haarweg is intended as the new location, but a building permit cannot be issued until there is a change of designation for the land.

Once the flats have been rebuilt, the students currently in the Binnenhaven will be able to choose whether to return to their room in the new location, or remain in their alternative accommodation. The housing office will also arrange storage of goods. Idealis will hold an information meeting for residents on 8 May. / **YdH**

TWO-WEEK BREAK

Wednesday 30 April is Koninginnedag, with a free market in the town centre and limited shop opening times: check your local supermarket.

Thursday 1 May is Ascension Day and a public holiday, so all shops are closed.

Monday 5 May is liberation day. Shops have limited opening hours and the whole of Wageningen celebrates.

Resource 30 appears on Thursday 15 May.

New fungicides developed by Ceradis will be tested on bananas and other crops in Colombia and Cameroon.

Een wonderlijk bericht in De Telegraaf waarin een aantal organisaties claimt dat Nederlandse groenten geen vitaminen meer bevatten als gevolg van mestinjectie. Behalve kanker zou ook overgewicht een rechtstreeks uitvloeisel zijn van de verplichting tot injecteren. Een zwak punt in het artikel is dat mestinjectie helemaal niet in de groenteteelt wordt toegepast, maar voor het toedienen van drijfmest op grasland. Bovendien kun je toch ook gewoon een paar vitaminepillen slikken?

Twee jaar geleden ging hij met pensioen, maar de universiteit van Groningen heeft hem teruggehaald. Om een opleiding Bionica op te zetten is prof. John Videler op zijn 67ste verjaardag opnieuw aangesteld als hoogleraar. Hij haalde bij die gelegenheid uit naar Wageningen en Delft. De zelfvliegende Roboswift is volgens hem een 'gemiste kans' want 'dat ding heeft een propellertje'. Neem dan zijn robothavik met echt flappende vleugels, die vliegt echt 'fantastisch'.

VOLWASSEN

Vrijdagochtend vroeg, op de terugweg van een feestje, viel ik van mijn fiets. Het was een onschuldige dronkemansvalletje. Ik hield er niet veel meer aan over dan een geschaafde knie, een grote blauwe plek en een euforisch gevoel van geluk. Niets om je zorgen over te maken dus. Tot ik dit fiasco later, na een paar uur slaap, glunderend aan vriend en vriendinnen vertelde. Niemand vond het grappig. Vriend schudde langzaam zijn hoofd en zei: ohhhh, Iris. Vriendinnen keken ongeïnteresseerd langs me heen en zuchtten: tja, typisch. Ik begreep het niet. Hier word je toch blij van? Hoe fijn is het om lak aan de wereld te hebben, keihard te zuipen, in je heel erg diep uitgesneden jurkje bijna charmante danspasjes te produceren, en dan op de terugweg van je fiets te vallen en ongeveer in je broek te piesen van het lachen? Is dit een afwijking van mij? Is het normaal om dit gedrag af te keuren? Zou het misschien tijd worden om volwassen te worden? Soms ben ik bang dat het zo is. Het lijkt erop dat ik de enige derdejaars student ben die nog vrolijk wordt van dit soort dingen. Konden we in ons eerste jaar nog met z'n allen 'chillen voor ons zakgeld', nu komen we elkaar ook daadwerkelijk tegen op de plaats des studie, de Leeuwenborch, en praten we over carrièreplannen. De uitvinder van de kreet over het chillen is weliswaar gestopt met studeren, maar ook hij heeft plannen voor zijn leven gemaakt. Hij is met het mooiste meisje van de wereld naar Spanje vertrokken en woont nu samen met haar in een kraakpand. En zo gaat het: vriendinnen maken plannen om te verhuizen naar het land van hun vriend, kennissen verlopen zich, en zussen worden zwanger. Ik gun het ze, echt. Maar ik word er wel een beetje benauwd van. Voor ik het weet is mijn vriendengroep veranderd in een geplande maandelijkse bijeenkomst. We kunnen elkaar straks niet meer ontmoeten bij iemand thuis, want wederhelften moeten vroeg aan het werk, en dus zoeken we een locatie in een kroeg. Maar niemand zuipt hard, want men spaart voor een master in Californië, en niemand blijft nog slapen op de bank. Ik ben hier geloof ik nog niet helemaal aan toe. Helaas kan ik niet van mijn omgeving eisen zich aan mij aan te passen, al zou ik dat graag doen. Toen mijn huisgenote laatst vertelde dat ze ging samenwonen, dacht ik stiekem diep van binnen: hoe durf je?! Is ons studentenleventje hier met al onze escapades niet goed genoeg meer voor je? Moet je per se op zoek naar de diepere zin van het leven? Moet het per se allemaal belangrijk en ingewikkeld worden? Maar natuurlijk was ik niet echt kwaad. Ik ga vanzelfsprekend zelf ook een keer samenwonen en kinderen maken en dat soort dingen doen. Maar tot die tijd ben ik van plan heel schaamteloos, op vrijdagochtend, knetterdronken te zijn en er van te genieten. / Iris Roscam Abbing

KOOKFREAK IS OOK GOALTJESDIEF

Roderik de Harder, student Voedingsmiddelentechnologie aan Van Hall Larenstein Wageningen, verdient zijn geld met voetballen. Dit seizoen komt de geboren Spakenburger uit voor hoofdklasser Bennekom. Een spits met een passie voor eten, die leeft om te scoren.

De Harder praat net zo snel als hij kan lopen. Hij moet het in de spits met zijn 1 meter 83 van zijn bewegelijkheid en snelheid hebben. Maar hoe snel hij precies is op de honderd meter weet hij niet; geen tijd voor andere sporten. 'Ik ben één avond per week vrij en dan ben ik graag bij mijn meisje.' Zijn mooiste doelpunt is volgens De Harder een stiftje met links in de kruising tegen Scheveningen. Maar de goal die hij maakte tijdens een gewonnen oefenduel in de zomer van 2006 tegen Ajaxprofs – uit een draaiend schot – is het meest speciaal. Als klein jongetje rende De Harder al op het voetbalveld. Profclub FC Utrecht toonde belangstelling voor hem toen hij twaalf was, maar De Harder wilde liever gewoon naar school, ook toen ze een paar jaar later opnieuw informeerden. 'Ik zag mezelf geen carrière maken in het voetbal. En het gat tussen het amateurvoetbal en het betaald voetbal is tegenwoordig klein.' Hoeveel hij verdient wil De Harder niet zeggen. Dat hoeven zijn teamgenoten niet te weten. 'Ik kan er goed van leven', grijnst hij vriendelijk. De voetballer heeft respect voor zijn studiegenoten die van vijfhonderd euro per maand rondkomen. 'Ik vind het soms rot om te horen dat ze een paar schoenen dat ze graag willen hebben niet kunnen kopen.' Zijn klas is leuk, vertelt De Harder, maar van het studentenleven krijgt hij weinig mee. 'Lid zijn van een vereniging lijkt me wel gaaf, maar dan wil ik volledig lid zijn, en dat is niet te combineren met voetbal.' Komend seizoen speelt de student voor Huizen, dat een klasse lager uitkomt maar veel ambitie heeft. 'Ik heb goede afspraken kunnen maken en vind het sportief en financieel een verbetering', aldus De Harder. Zo mocht hij vorig week een auto uitzoeken. 'En het is maar een kwar-

De VHL-student Roderik de Harder loopt in voor een wedstrijd van hoofdklasser Bennekom. / foto BdG

tertje rijden van huis, dus dat is ook handig.' Op zijn kamer in Wageningen is hij weinig. Meestal slaapt hij in Spakenburg bij zijn vader. 'Ik heb last van heimwee.' Als de spits niet scoort én niet wint, is zijn weekend naar de filistijnen. 'Ik kon er een week ziek van zijn. Je wordt er als Spakenburger op straat ook de hele week mee geconfronteerd, de druk is groot. Maar ik heb geleerd het wat meer van me af te zetten.' 's Avonds koken is voor De Harder ontspanning. Van jongs af aan staat hij graag in de keuken. Hij bakte taarten en koekjes, en op zondag regelde hij met zijn broer en zus avondeten. 'Dan kregen we

25 gulden voor boodschappen.' Hij werd banketbakker, en verdiende op een gegeven moment geld als voetballer bij Spakenburg én als bakker. Omdat hij wel een salaris kon missen en meer over voeding wilde leren, ging hij terug naar school. Na een kort verblijf op de lerarenopleiding voor banketbakkers en de HAS Den Bosch kwam hij naar Wageningen. 'Ik ben een kookfreak en wil voeding combineren met marketing en cultuur.' De Harders droom is een concept bedenken dat even geniaal is als de McDrive. 'Maar dan met iets traditioneel ambachtelijks.' / YdH

WAAROM SLEUTELLEN AAN HET ONDERWIJS?

Waarom moet het onderwijs aan Wageningen Universiteit en Van Hall Larenstein eigenlijk drastisch hervormd worden? Dat was de belangrijkste vraag van studenten tijdens een discussie met Pim Brascamp, directeur van het Onderwijsinstituut, op maandag 21 april.

De avond is onderdeel van een discussieronde over de toekomst van het Wageningse onderwijs. In een voorlopig plan staan verschillende suggesties om het onderwijs te hervormen met bijvoorbeeld de

introdactie van brede bachelors en meer minors. Hoewel de bijeenkomst in de tentamenweek veel waren er toch ongeveer 25 studenten gekomen die aandachtig luisterden naar het verhaal van Brascamp. Aanwezige leden van de studentenraad prezen vooral de goede communicatie en de open discussie over het plan. Tijdens de avond werd duidelijk dat het plan voor brede bachelors na de eerste discussies al min of meer van tafel is. De studenten stelden verder vragen over

roostering, soorten minors, en wat te doen met kleine studies. Maar hun belangrijkste vraag was waarom het onderwijs drastisch moet worden hervormd. Het is toch al goed? Brascamp: 'Als we nieuwe concepten zoals minors op grote schaal willen introduceren, dan zullen er vanuit financieel oogpunt andere dingen moeten veranderen om er budget voor vrij te maken. Daarom houden we juist deze brede discussie.' / ABA

Er is een grote kans dat het Chinese leger op 08-08-08 uitrukt tijdens de openings-ceremonie van de Olympische Spelen. De autoriteiten hebben 2 straaljagers, 4.110 raketlanceerders, 6.781 stuks afweergeschut, 37.000 manschappen en een kapitaal aan zilverjodide klaarstaan om te zorgen dat het die dag droog blijft in Peking. De kans dat het regent is echter vijftig procent en deze grootse weermanipulatie moet voorkomen dat we doorweekte atleten in beeld krijgen.

Als de nood aan de man komt kunnen we gewassen telen op de maan. Onderzoekers uit de Oekraïne zijn erin geslaagd goudsbloemen te kweken op verkruidde anorthosite, een type aardrots dat lijkt op de bodem van de maan. Op pure rots doen de planten het slecht, maar het toevoegen van bacteriën verhelpt dit probleem. Als straks de eerst boeren naar de maan gaan, hoeven ze dus geen potgrond mee te nemen, maar wel wat aardse micro-organismen.

Iedereen kent ze natuurlijk uit het hoofd, de vijf kernwaarden van Wageningen UR – samen werken, betrouwbaar, ruimte voor talent en groei, ondernemend en klantgericht – die alle medewerkers sinds de zomer van 2006 ‘inspireren’. In Delft heeft het college van bestuur onlangs de kernwaarden ‘integriteit, respect, deskundigheid en betrokkenheid’ gepresenteerd. Zoiets zet ons weer weg als volkomen respectloos en ondeskundig.

KAMERS BINNENHAVEN VERHUIZEN NAAR HAARWEG

De studentenhuisvesting aan de Binnenhaven verhuist begin volgend jaar naar de Haarweg als het aan eigenaar Idealis ligt. Het appartementengebouw wordt voor verplaatsing ontruimd en gedemonteerd. De operatie duurt enkele maanden. De 150 bewoners krijgen vervangende huisvesting.

De Wageningse woningbouwvereniging wil de dertig vijfkamerappartementen in een u-vorm herbouwen naast studenten-complex Haarweg, in een voormalige proeftuin van Wageningen UR. Het was bij de bouw al de bedoeling dat de demontabele woningen van de Binnenhaven na vijf jaar zouden verdwijnen. Op het terrein is nieuwbouw van woningen en bedrijven gepland. De Haarweg moet de definitieve lo-

catie worden, maar voor de bouwvergunning is nog wel een wijziging van het bestemmingsplan nodig. De studenten van de Binnenhaven kunnen na de herbouw kiezen of ze hun kamer weer willen betrekken op de nieuwe locatie, of op de vervangende kamer blijven wonen. De woningcoöperatie zorgt daarnaast voor opslag van goederen. Op 8 mei organiseert Idealis een informatie-bijeenkomst voor bewoners. Van de Haarwegflats verdwijnt binnenkort de groene gevelbeplating. Hier zit een lichte vorm van asbest in, waarvoor een sloopvergunning nodig is. ‘We willen onze gebouwen asbestvrij maken en houden. Dit zijn de laatste stukken asbest die er nog zitten’, aldus Idealiswoordvoerder Ursula Kuypers. / YdH

NUTTIG TUINADVIES VAN STUDENTEN

De inzichten van professionele tuinontwerpers en het contact met klanten. Dat vonden de meeste studenten Tuin- en landschapsinrichting het leukste van de nationale Tuinontwerpdag van de Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur.

Zo’n veertig T&L-studenten van Van Hall Larenstein in Velp stonden op vrijdag 18 april tuinarchitecten bij tijdens gesprekken in bibliotheken door het hele land. Op de spreekuren vroegen particulieren advies over het ontwerp en de inrichting van hun tuin. Derdejaars Gijs Rijnbeek hield samen met

tuinarchitect Cees Ykema spreekuur in Waddinxveen. ‘Vooral het communiceren met klanten was leerzaam. We hebben op school wel getraind met klasgenoten, maar nu staan ze ineens echt voor je neus.’ Ook de visie van Ykema vond hij interessant. De klanten legden vragen voor aan de hand van foto’s en schetsen van hun tuin. De vragen liepen uiteen van kleine aanpassingen in de beplanting tot adviezen voor de hele tuin. Volgens een medewerker van de Waddinxveense bibliotheek meldde een mevrouw achteraf dat ze ‘het meeste had aan de tips van de student’. ‘Een leuke bijkomstigheid’, reageert Rijnbeek. / ABr

DE REES/ Twintig Wageningse studenten van uiteenlopende studierichtingen zeilden afgelopen week op de Noordzee tijdens de Race of the Classics. Het team voer voor het derde jaar op de Oban, een Duitse schoener uit 1905 met 24 slaappleatsen. ‘Schipper Olaf Broekstra en zijn crew zijn net als wij fanatiek en we liggen elkaar goed’, vertelt teamcaptain Robert Wolting, een student Landschapsarchitectuur die al voor de derde keer aanmonsterde. De eerste etappe van Rotterdam naar Oostende was maandag 14 april. De oversteek naar Engeland woensdag ging helaas niet door vanwege te hoge golven en harde wind. De Oban finishte zondag in IJmuiden als zesde. / YdH, foto Nienke Smits

HET ECHTE WERK

RIVIER ALS DOUCHE IN SURINAME

De twee geliefden Pascal ten Have, derdejaars Bos- en natuurbeheer, en Machteld Schoonenberg, derdejaars Internationaal land en waterbeheer, waren samen een half jaar in Suriname. Ze werkten mee aan een ontwikkelingsproject rond zwervlandbouw. Het was een uiterst relaxed half jaar, zonder relatieproblemen.

Machteld: ‘Het plan was aanvankelijk dat ik samen met een vriendin in Suriname stage zou gaan lopen. Een maand van te voren bleek dat zij toch niet mee kon. Dat was onhandig want mijn stage kon alleen doorgaan als er ook iemand anders uit Wageningen kwam. Pascal zou in dezelfde periode in Zweden gaan studeren. Bij hem waren er ook wat problemen. Daarom besloot hij drie weken van te voren dat hij gewoon met me mee zou gaan en in Suriname zijn bachelorscriptie zou schrijven. Ik vond het wel een spannend idee dat we een half jaar op elkaars lip zouden gaan zitten.’ Pascal: ‘Daar heb ik niet zo over nagedacht. Het leek me gewoon heel leuk om naar Suriname te gaan. En samen met mijn vriendin, ach ja, waarom niet? Leuk toch? En achteraf was het ideaal dat we met z’n tweeën waren.’ Machteld: ‘Ja dat klopt. De eerste twee maanden waren we in Paramaribo op het instituut dat het onderzoek uitvoerde, een soort dependance van Alterra. Daar bleek dat onze begeleider niet zoveel tijd voor ons had. We hebben toen heel veel tijd in het voorbereiden en bedenken van een onderzoek gestopt. Het was best lastig om meteen zo in het diepe gegooid te worden, en toen was het heel prettig dat we elkaar hadden.’

Pascal: ‘Na die twee maanden zijn we naar een dorpje in het binnenland gegaan voor ons onderzoek. Het was een prachtig dorp in het oerwoud met ongeveer vijftig inwoners. We sliepen in een huisje met twee hangmatten en twee plastic stoelen, zonder elektriciteit. We wasten onszelf en onze kleren in de rivier. Dat voelde heel vrij.’ Machteld: ‘Het leven daar is zo anders. We stonden elke dag om zes uur op en gingen dan meteen aan het werk. We moesten zorgen dat we voor half zeven ’s avonds klaar waren, want dan werd het donker en konden we niets meer. Omdat we zelf niet konden koken in ons huisje, hadden we ook een gastgezin waar we konden eten. De vader van het gezin sprak heel goed Nederlands en hielp ons soms met vertalen bij interviews. De mensen in ons dorp spraken voornamelijk Saramacaans, een soort Afro-Portugees.’ Pascal: ‘De deal met ons gastgezin was dat we vlees en groente uit de stad zouden meenemen. We gingen dus ongeveer één keer in de elf dagen, als alles op was in het dorp, een paar dagen naar Paramaribo. Dat was helemaal niet erg, omdat het zo’n gave stad is. Er zijn daar zoveel verschillende etnische groepen, ongelooflijk. Toch vielen wij nog op.’ Machteld: ‘We deden boodschappen in een supermarktje gerund door een Chinese mevrouw. Elke keer als ik daar kwam haalde ze een stapel porno-dvd’s onder de toonbank vandaan en maakte ons duidelijk dat ze vond dat ik op die dames leek. Ze associeerde alle blonde mensen met porno. Daarna probeerde ze Pascal die dvd’s aan te smeren. En dat een aantal maanden lang. Prachtig hè?!’ / Iris Roscam Abbing

Wij hadden al een donkerbruin vermoeden, maar een Amsterdamse hoogleraar Orthopedagogiek bevestigt het nog eens: als kinderen én veel vechten met leeftijdsgenoten én brandjes stichten, agressief zijn tegen anderen én wreed zijn tegen dieren, dan lopen ze een groot risico om later crimineel gedrag te vertonen. De hoogleraar kan het weten want hij was één van de auteurs van het rapport ‘Misdadigers van morgen’.

Voorlichters van de Universiteit van Tilburg zijn betrapt door de Wikiscanner. Ze hebben geprobeerd in de online-encyclopedie Wikipedia het hoofdstukje over de universiteitsbezetting in 1969 te wissen. Met name de verwijzing naar de ‘Karl Marx Universiteit’ viel blijkbaar niet in de smaak. Het huidige interim-hoofd voorlichting betreurt de actie, hoewel hij zich afvraagt ‘of een apart hoofdstukje de juiste proporties aangeeft in de geschiedenis’. / GvM

PRIKBORD

stuur je foto's naar
prikbord@cereales.nl

KLOK VOOR FORUM

‘Deze foto is woensdag 16 april genomen tijdens de overhandiging van een cadeau van de studentenraad aan de rector magnificus’, mailt Mandy Doddema van de studentenraad. ‘De klok is aangeboden ter gelegenheid van de opening van Forum aan het begin van het jaar, en zal ook te bewonderen zijn in Forum.’

GAATJES KNIPPEN IN JE WUR-CARD IS SLECHT IDEE

Hoe vaak hij niet zijn WUR-card kwijt was. Jos van Hal, onderwijscoördinator Fair Trade Management bij VHL in Wageningen, werd er moe van. ‘Ik vergat hem voortdurend uit het kopieerapparaat te halen. En toen ik weer eens terug moest lopen was ik het zat en heb ik er met een perforator een gaatje in geknipt. Dan kon ik er een touwtje doorheen doen en de kaart ergens aan vastmaken zodat ik hem niet kon vergeten.’ Deze actie is de aanleiding voor een bericht op het intranet van Van Hall Larenstein. Daarin waarschuwt de afdeling ICT dat mensen vooral géén gaatjes in hun WUR-card moeten knippen. Want Jos’ inventiviteit liep niet goed af. ‘Ik heb bewust een hoekje gezocht waar ik niet de barcode of de magneetstrip zou raken. Maar tot mijn verrassing deed de kaart het niet meer.’ En zonder pasje kon hij niks beginnen. Hij kon niet meer zomaar Forum in, en niet meer printen. Een aanvraag voor een

nieuwe kaart was gelukkig snel gedaan. ‘De gevoeligheid zit blijkbaar door de hele kaart. Maar niet iedereen heeft er last van. Een directe collega huppelt nog vrolijk rond met zo’n geperforeerde kaart.’ Collega’s hielpen Jos in de tussentijd ook uit de brand. ‘Ik mailde ze stukken met de vraag of ze die voor mij af wilden drukken.’ Zijn nieuwe kaart is inmiddels ook al weer zoek geweest. ‘Maandagochtend toen ik naar mijn werk wilde gaan kon ik hem weer eens nergens vinden. Tot ik bedacht dat ik zaterdag nog naar mijn werk was geweest en daar iets had geprint. Ja, het leven gaat niet over rozen.’ Een oplossing weet Jos wel. ‘Er schijnen klipjes te bestaan om aan de kaart te klemmen, waar je dan een soort oprolbaar minihondenriempje aan vastmaakt. Als je die aan je broek bindt kun je niet van het apparaat wegllopen als je kaart nog in de gleuf zit.’ / Yvonne de Hilster

